

fuzinar

Leto XXV

Ravne na Koroškem, 14. marca 1988

Št. 3

Bilanca kliče po boljših poslovnih rezultatih

Poslovni rezultati o letu 1987 so štirinajst dni po sprejemu bilance še tako sveži, da jih ni treba ponavljati v podrobnostih. Vedno znova pa je treba poudarjati vzroke, zaradi katerih smo prišli na rob izgube, in kazati izhod iz težkega položaja.

Lani se je vsa slovenska in jugoslovanska črna metalurgija znašla v težkem položaju. Tudi podražitve metalurških izdelkov v zadnjem kvartalu niso dosti izboljšale stanja, saj so se (kot običajno) vzporedno podražili tudi energija, transport in surovine. Proti koncu leta se je poslabšal še položaj kovinske predelovalne industrije. K temu je likvidnost v državi že dolgo slaba; zdaj nas je dosegla in se odrazila v slabših finančnih rezultatih.

Posledice vsega tega niso prijetne in jih ne bo mogoče odpraviti čez noč. Manjkalo bo denarja za stanovanjsko gradnjo, upočasnile se bodo investicije (prav zdaj, ko imamo pred seboj jasne strateške cilje razvoja in jih bo vsako odlaganje odpravilo bolj daleč v prihodnost), občini in krajevnim skupnostim se bo poznalo, ker ne bomo mogli pokriti obveznosti zanje.

Slabo bi bilo, če bi te neugodne poslovne rezultate in krizno stanje toliko ponavljali, da bi nam začela pešati volja do dela, kakor nas je nekdanja samohvala nemara preveč uspavala. Bolje je stati trezno na zemlji in se zagrizeno zoperstaviti vsemu sla-

bemu, ki ga ni prav malo med nami in v nas: delovna in tehnološka disciplina, kvalitetno delo, varčnost, (pre)nizka produktivnost itn.

Vse te resnice smo tolikokrat slišali in brali, da so postale prave lajne. Toda zaradi tega še niso nehale biti resnice. Predvsem pa: nobena druga pot ne vodi k boljšim poslovnim rezultatom.

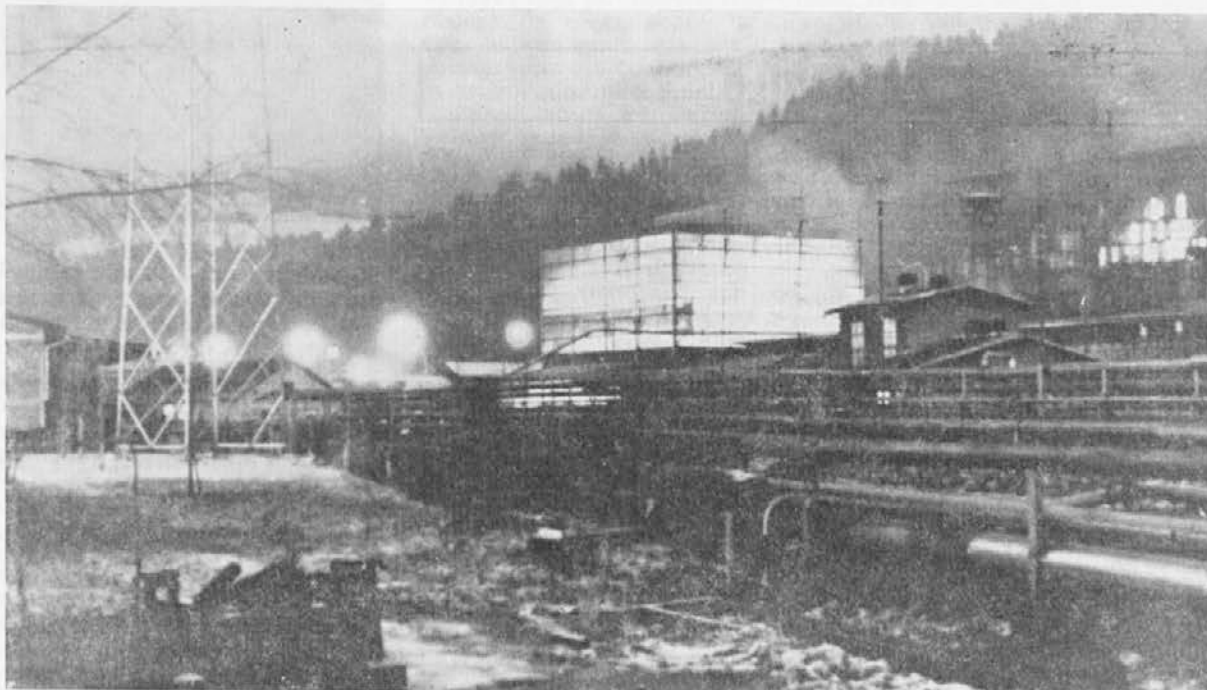
KADRI '87

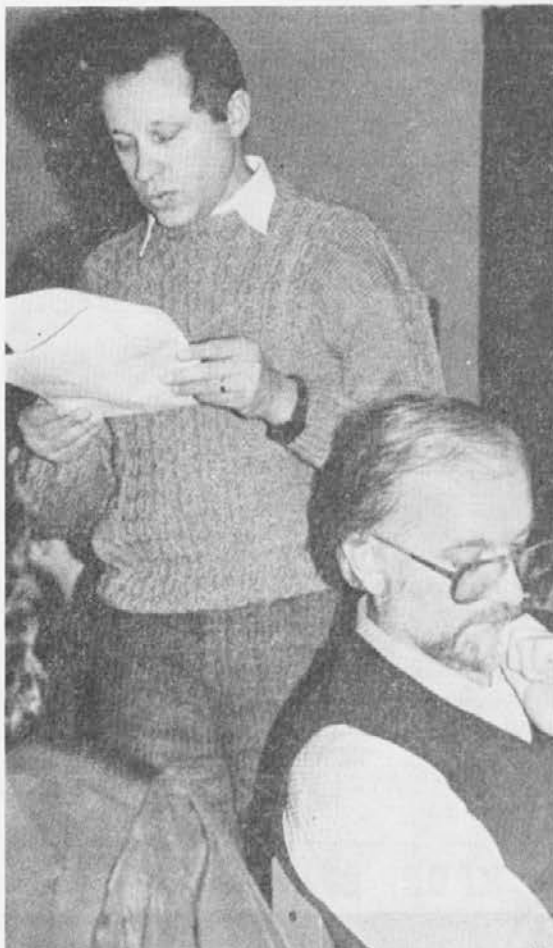
- Poprečno nas je bilo zaposlenih manj, kot smo načrtovali.
- Stopnja rasti zaposlovanja je bila nižja kot v letu 1986.
- Najbolj se je število zaposlenih povečalo v skupnih dejavnostih (v Družbenem standardu zaradi priključitve Rimskega vrelca in v PII zaradi krepitev strokovnih služb), sledijo spremeljačje dejavnosti, delovne skupnosti in proizvodne dejavnosti.
- Večja je bila izbežna fluktuacija. Največja je bila v Kovinarstvu in TSD, sledita Monter in Jeklolivarna. Zmanjšala se je v Jeklarni.
- Odsotnosti zaradi začasne nezmožnosti in izredne odsotnosti so se zmanjšale, najbolj odsotnosti za družbenopolitično in kulturno dejavnost ter osebne zadeve.
- Izobrazbena struktura zaposlenih se je izboljšala, najbolj pri delavcih s poklicno in srednjo šolo. Manj je tudi delavcev

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE

- Drevesa, od katerega živimo, ne smemo pustiti rezati
- Kako bodo delali Stroji in deli v letu 1988
- Vzdrževalci se prilagajajo zahtevam proizvodnih tozdov
- Naše delo v januarju
- Upoštevanje interesov
- Beseda delavk: Osmi marec — leto in dan
- Iz Valjarne odhaja poslednji Mohikanec
- Izzivi: Možnosti za nadaljnji razvoj naše občine
- Železarji delegati: O vlogi SIS za zaposlovanje
- Naša inovativna dejavnost v letu 1987
- On-line informacijske poizvedbe po bazah podatkov
- Iz naših krajev
- Zdravje: Preventivni kabinet — pridobitev za zobno zdravstvo
- Kultura: Zlata Prežihova plaketa za železarno
- Ob četrtkih pri Toniju
- Rekreativna in šport
- Hotuljski karneval 88

DREVESA, OD KATEREGA ŽIVIMO, NE SMEMO PUSTITI REZATI

Decembrska stavka je nam vsem dala misliti.

Tudi na programsko-volilni konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne Ravne, ki je bila 22. januarja na Rinskem vrelcu, je bilo največ besed izrečenih prav o njej; žal pa je bilo vse preveč samo analize že storjenega, že preživetega, premalo pa pogleda naprej. Izjema je bila razprava Antona Bertalaniča, člana OO tozda ETS. V njej je poudaril, da nam mora biti važna predvsem prihodnost; graditi pa jo moramo tudi z izkušnjami, ki nam jih je dala stavka.

»Ko sem prišel med štrajkajoče delavce in zvedel za njihove zahteve, je bila moja odločitev, da kot član IO konference sindikata ne morem zastopati nekaterih dolgoročno tako pogubnih zahtev delavskega razreda. Prepričan sem, da sta v tem trenutku nastala dva tabora sindikata z različnimi stališči (dva delavska razreda, delovne obleke — plašči), kar je za dosedanjo ideologijo vprašljivo.

Iz zahtev štrajkajočih lahko zaključimo, da to ni bila zahteva celotnega sindikata, zato tudi sindikat ni mogel biti na čelu stavke (kot na Zapadu) in ne more biti govora, da se je celotni sindikat solidariziral s štrajkajočimi.

Prav tako se moramo vprašati, ali lahko sindikat zastopa zahteve delavskega razreda, ki ogrožajo lastno perspektivo. Vidimo, da se slabšajo rezultati (ni naročil — trga), delavci pa ne glede na to hočejo denar v »kuverti«.

Ali hočemo dva koraka nazaj, enega naprej? Če tega nočemo, moramo:

1. Ugotoviti, koliko nas je in koliko nas je potrebnih (kdo dela, kdo ne dela, koliko dela je).

2. Zagotoviti moramo večjo moč odločanja vodilnim in tistim delavcem, ki se na določene stvari spoznajo, ter od njih zahtevati večjo odgovornost (ne more odločati vsak o vsem).

3. Večji poudarek in več sredstev moramo usmeriti v razvoj (novi proizvodi, tehnologije, trgi).

Mi vsi smo dolžni zagotoviti tudi tistim, ki pridejo za nami (našim otrokom), čimbolj sigurno perspektivo, zato ne smemo pustiti nekaterim rezanje drevesa, od katerega živimo.«

H. M.

(Nadaljevanje s 1. strani)

z nedokončano osnovno šolo. Delež zaposlenih z višjo in visoko šolo je še vedno premajhen.

● V šolskem letu 1987/88 prejema v železarni štipendijo več štipendistov. Prav tako je bilo na novo razpisanih in podeljenih več štipendij. Nepodeljenih je ostalo manj štipendij (največ nepodeljenih je za tehnične usmeritve).

● Ob delu se izobražuje več delavcev. Zelo se je povečal vpis na III. stopnjo (magisterij) in I. stopnjo strojništva. Zelo pa se je zmanjšalo zanimanje za študij ob delu na II. in IV. stopnji. Na IV. in V. stopnji se je povečal osip (proizvodno delo).

● Na počitniškem delu je bilo manj študentov in učencev, na proizvodnem delu in praksi pa približno enako kot leto prej.

● Pripravnikov smo zaposlili manj.

(Vir: kadrovsko poročilo za leto 1987)

POJASNILO

Kronološki pregled dogodkov ob prekinitvi dela v Železarni Ravne, objavljen v prejšnjih dveh številkah Fužinarja, je bil nekaterim nerazumljiv, in potrebuje pojasnilo.

Za kronološki pregled dogodkov (kot so si časovno sledili) smo se v uredništvu odločili zato, da se v zapisnem ne bi prenašali, saj so se dogodki v zvezi s stavko vlekli skoraj dva meseca. Torej smo po vrsti objavili vse, kar je bilo o stavki v železarni uradno zapisano; tudi vse sklepe, stališča in predloge, ki pa pozneje lahko da tudi niso bili sprejeti (npr. zahteva po inovacijskem dinarju 200 tisoč din).

Uradno predlagan, na centralnem DS 27. 1. 1988 pa ne v celoti sprejet, je bil tudi predlog ocene o prekinitvi, ki ga je pripravil poslovodni odbor. Zavrtnjen je bil celotni naslednji odstavek, ki se nanaša na tozda Industrijski noži:

»— izredno slaba politična situacija v tozdu Industrijski noži, kjer se

je stavka začela; ta se kaže v nerazumljivem odporu delavcev, da higiensko neustrezno razdeljevalnico malic zamenjajo z novo, sodobno, higiensko neoporečno razdeljevalnico; delavci Industrijskih nožev so brez pravih vzrokov zavrtnili predlog reorganizacije, pa tudi s predlogom ocen in sklepov za ureditev razmer po stavki se niso strinjali; vse to kaže na to, da med delavci temeljne organizacije prevladujejo izrazito kratkoročni interesi ter nepripravljenost ali nesposobnost za urejanje razmer dolgoročno in v okviru cele delovne organizacije.«

Ker smo redakcijo 2. številke Fužinarja zaključili pred sejo DS, v njem ni napisano, da je bil ta sklep zavrtnjen; na koncu prispevka pa je vendarle rečeno: »ali je centralni DS predlog ocene sprejel ali ne...« Torej je možnost, da ga ni, zapisana.

O dokončnih sklepih pa smo obveščali posebej.

Uredništvo

SINDIKAT PODELIL PRIZNANJA

Nedavno evidentiranje za nosilce funkcij v družbenopolitične skupnosti in samoupravne organe je očitno, mogoče še najbolj doslej, pokazalo, da se ljudje funkcij otepajo.

Na vprašanje, zakaj zaupanje, ki se jim z evidentiranjem oziroma z izvolitvijo posredno daje, odklanjajo, največkrat odgovorijo z napadom, ki je najboljša obramba: zakaj pa? Nato povejo, zakaj ne. Večina zato ne, ker je prepričana, da se tudi z maksimalnim angažiranjem le malo doseže, veliko pa jih je z izkušnjami iz časov, ko so bili aktivni, razočaranih zaradi odnosa množice do bolj zavzetih funkcionarjev. Gre enostavno za to, da zna ljudem, ki se angažirajo, po preteku nekega mandatnega obdobja le malokdo reči hvala.

Žal smo ljudje tudi občutljivi.

Zato knjige, ki jih je podelil sindikat svojim najbolj delavnim članom na januarski konferenci v Kotljah, niso čisto stran vržen denar, pa čeprav je bilo slišati, da so.

H. M.

Kako bodo delali Stroji in deli v letu 1988

ZNAČILNOST LANSKE PROIZVODNJE

Lanski proizvodni načrt v Strojih in delih je znašal 9000 ton, vendar ga niso dosegli, saj so izdelali in prodali le 7544 ton izdelkov, torej približno 83% načrtovane proizvodnje. Plan so presegle v obdelavi odlitkov, delov za vozila in pri valjih, zaostali pa so pri obdelanih odkovkih, sestavljenih izdelkih in stiskalnicah, ker je bilo za to proizvodnjo premalo naročil.

V zadnjih mesecih leta 1987 je bilo to tendenco čutiti bolj kot prej, kar pomeni, da je tudi v predelovalnih tozdih železarn prišla do izraza kriza, ki že nekaj časa vlada v jugoslovanski predelovalni industriji. Stanje se tudi v 1. četrtletju leta 1988 ni izboljšalo. Kot je povedal vodja priprave dela SiD dipl. inž. Milan Košeljn, v tozdu opažajo, da se jugoslovansko tržišče vse bolj zapira. Kolikor dobijo naročil, so na zelo kratke dobavne roke, večinoma pa želijo kupci kar največji del finalizacije opraviti sami.

NAROČILA IN PROIZVODNI NAČRTI ZA LETO 1988

Kljub težavam in čeprav niso izpolnili proizvodnih načrtov, so bili finančni rezultati lani razmeroma ugodni. Zato tudi letošnji skupni plan proizvodnje v Strojih in delih bistveno ne presega lanske realizacije — naredili naj bi okrog 7000 ton izdelkov. Imajo že dovolj naročil za valje, le nekaj jih manjka za strojogradnjo v 4. kvartalu. Največji problem je pri naročilih za obdelavo odkovkov; za prvo četrtletje jih je bilo komaj za 600 ton, premalo pa je tudi še naročil za litino. Čeprav bi bilo po trditvah Komerciale za prihodnje obdobje mogoče pridobiti precej več tovrstnih naročil, pa v Strojih in delih zaradi problemov v proizvodnji več kot 700 do 800 ton odkovkov v enem trimesečju skoraj niso sposobni obdelati. Tako za leto 1988 načrtujejo okoli 3000 ton obdelanih odkovkov, približno 760 ton valjev (lani so jih naredili blizu 1200 ton, letos pa je načrt manjši zaradi izpada ruskega tržišča), 250 ton ulitkov in približno 260 ton delov za vozila, tonažni načrt pa bodo dopolnili z manjšimi stroji, raznimi strojnimi deli in z uslugami. Če bodo uspeli zbrati več naročil, bodo v SiD ob polletju povečali plan.

Izvoz strojev in delov je vse bolj usmerjen na Zahod. To velja predvsem za valje, delno pa tudi za proizvodnjo strojev, za katere se prek ameriških posrednikov odpira širše tuje tržišče, med drugimi tudi kitajsko.

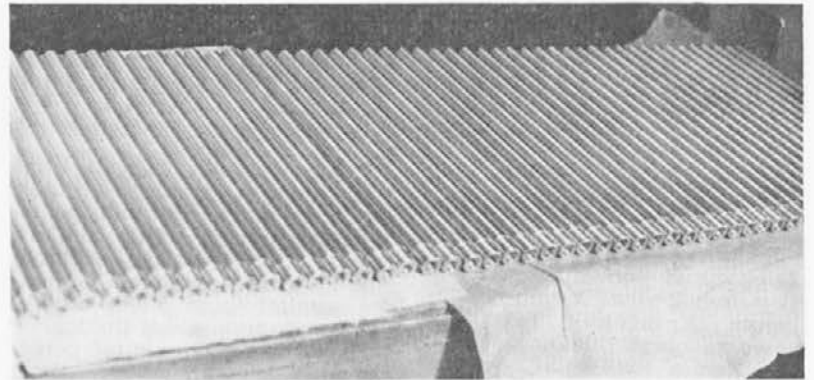
Najpomembnejši poslovni partner na Vzhodu je Sovjetska zveza, v katero Stroji in deli izvažajo že vrsto let. Zal tudi na tem hvaležnem tržišču v zadnjih letih naročila niso tako stoddostno zagotovljena kot v preteklosti, na kar vplivajo tako razmere v njihovem gospodarstvu kot solidnost in nesolidnost naše proizvodnje.

POSODOBITI OPREMO, TEHNOLOGIJO IN ORGANIZACIJO PROIZVODNJE

Kakor za vso železarno, tako še posebej za obdelovalne tozde, ki delajo za domači trg in za izvoz, velja, da morajo bistveno več kot doslej narediti za povečanje kakovosti in za skrajšanje dobavnih rokov. Proizvodni delavci in organizatorji proizvodnje se še premalo zavedajo, kako se položaj zaostre, in precenjujejo naše možnosti in kvalitete. Ze zdaj bi morali resno razmišljati o programih, ki bodo aktualni v letu 2000. Spremljati bi morali tehnologijo naših kupcev in se dosledno prilagajati zahtevam tržišča. Doslej, tako meni Košeljn, smo bili premalo prisotni na tržišču, tako s proizvodnega kot z razvojnega vidika. Za Stroj in dele in za vso železarno je edina alternativa — posodobitev opreme in tehnologije. S tem se bodo znižali proizvodni stroški in skrajšali časi obdelave, kar bo omogočilo skrajšanje dobavnih rokov, kakor želijo in zahtevajo kupci. Ker so možnosti posodabljanja zaradi težkega gospodarskega stanja zelo omejene, je še toliko bolj nujno, da prej ko je mogoče izboljšamo našo organizacijo proizvodnje. Z njo bi morali doseči boljše načrtovanje, hitrejši pretok materiala, zagotoviti pravočasen dotok vložnega materiala, kar vse močno vpliva na naše dobavne roke.

V PRIHODNOST — LE Z DOBRIMI KADRI

Vedno ostrejšim zahtevam tržišča kmalu ne bomo mogli več ustreči s sicer solidno usposobljeno kvalificirano delovno silo, ki — odvisno od delovne zavesti in stimulacije — iztisne iz sedanjega strojnega parka toliko, kolikor smo zahtevali in je za naše kupce doslej še zadoščalo, sedanje težave z naročili pa že kažejo, da poslej to ne bo več dovolj. Kakor bomo morali poskrbeti za celotno tehnološko preno, spremeniti organizacijo, bomo morali usposobiti tudi dovolj strokovnjakov, ki bodo omogočili proizvodnjo, ki ne bo samo plod težkega fizičnega dela, ampak predvsem vložnega znanja. Postati bomo morali sposobni sprejemati vsa najzahtevnejša naročila, v stro-

Pripravljene za prevzem

jegradnji pa se usmeriti v proizvodnjo avtomatiziranih, visoko produktivnih strojev.

Glede na vse to je kadrovska struktura v Strojih in delih vse prej kot dobra. Pri številu 540 zaposlenih, med katerimi je kvalificiranih delavcev sicer dovolj, delata le dva dipl. inženirja, sedem pa je inženirjev prve stopnje. To je vsekakor premalo, da bi bila proizvodnja res strokovno vodena in da bi lahko hitro in učinkovito odpravljali tehnološke pomanjkljivosti ter s tem zniževali proizvodne stroške, večali kakovost in tako obdržali stare in pridobivali nove kupce, kar je za prihodnost tozda nujno.

V SiD in drugih proizvodnih tozdih bodo morali najti način, kako delavoljne strokovnjake primerno nagraditi, da ne bodo še naprej, kakor doslej, uhajali iz proizvodnje v tako imenovane strokovne tozde in službe.

Ker v Strojih in delih načrtujejo v letu 1988 uspešno delo, želijo pa, da bi bilo tako tudi v prihodnjih letih, bodo gotovo storili vse, kar je v njihovi moči, da bodo načrt izpolnili. Ker pot poznajo, smemo upati, da bodo tudi hodili po njej. Pred njimi so torej: posodabljanje strojnega parka, izboljšanje organizacije dela in kadrovske strukture. Vse seveda v skladu z možnostmi in ne brez volje po spremembi na bolje.

Vzdrževalci se prilagajajo zahtevam proizvodnih tozdov

LETNI REMONTI BODO TUDI LETOS POLETI

Ob slabšanju poslovnih rezultatov v Železarni Ravne vedno bolj poudarjamo, da moramo znižati proizvodne stroške, med katerimi ima pomembno mesto vzdrževanje strojev, naprav in objektov. Vzdrževalci v železarni že doslej niso trtili sredstev in materiala, vendar stroški vzdrževanja niso odvisni zgolj od njih, marveč predvsem od starosti, izrabljenosti in s tem povezanih okvar na objektih vzdrževanja ter tudi od zahtev tozdov, za katere delajo.

Posredno bi bilo mogoče zmanjšati stroške s tem, da bi letne remonte glavnih agregatov Jeklarne, Valjarne in Kovačnice premaknili na zimski čas, ko je električna energija najdražja in je primanjkuje. Vendar imajo pri tem odločilno besedo proizvodni tozdi, ki imajo svoje razloge, da velika popravila načrtujejo za poletje. Zaradi vročine so npr. delovne razmere poletje v topilnici in valjarni precej slabše kot pozimi, težave v proizvodnji pa nastajajo tudi zaradi letnih dopustov in drugih odsotnosti z dela.

Zaradi vsega tega bodo tudi letos glavni remont v Jeklarni in Valjarni poletje, in sicer od 15. julija do 15. avgusta. Prednost v primerjavi s prejšnjimi leti je v tem, da bodo agregati v obeh tozdih stali istočasno; tako se bodo jeklarji izognili proizvodnji jekla na zalogo, vzdrževalci pa bodo meli več časa za popravilo pomembnih proizvodnih naprav.

V jeklarni bodo letos obnavljali obe 40-tonski ter 25-tonsko elektroobložno peč, žerjave in druge naprave, pomembne za proizvodnjo, prav tako v Valjarni, kjer predvidevajo še rekonstrukcijo valjčnih obračalcev na težki progji. Pripravljalna dela v ETS in SGV so se že začela.

V Kovačnici vzdrževalci letošnje poletje ne bodo imeli posebnih opravil, ker so zaradi pomanjkanja naročil remont na stiskalnicah opravili že decembra, generalni remont avtomatskega kovaškega stroja pa načrtujejo za september.

ZA POT NAPREJ — IZPOPOLNJEVANJE

O vzdrževalcih smo pred časom veliko pisali, največ tedaj, ko so se zaradi gospodarskih restrikcij začeli spopadati s pomanjkanjem domačih delov in materialov. V zadnjem času je o njihovih težavah manj slišati. Po besedah vodja priprave dela ETS je več vzrokov za to. Deloma smo se na nekatere probleme, kot celotno gospodarstvo, že vsi navadili, deloma so se nekatere težave vsaj nekoliko ublažile, nekaj virov nezadovoljstva pa smo tudi odpravili.

Elektrikarji, ki delajo v četrti izmeni v Valjarni, so letos nekoliko bolj zadovoljni z delovnim časom kot lani, ko so imeli glavna redna

Naše delo v januarju

ZNAČILNOSTI PROIZVODNJE

Jeklarna januarja ni dosegla plana zaradi pomanjkanja naročil v predelovalnih tozdih (Jeklolivarna, Kovačnica). Tako ves mesec ni obratovala ena 40 t el. peč. Zaradi manjšega odvzema jekla v Jeklolivarni je bila ovržena tudi proizvodnja na ASEA, Siemens in 5 t el. peči. Poleg tega je ASEA peč mirovala 80 ur zaradi okvare na tuljavi. Skupaj je v Jeklarni izpadlo okoli 3000 ton jekla. Oskrba s surovinami je bila normalna.

V Jeklolivarni kljub dospelim naročilom lažjih ulitkov, ki so prihajali v zadnji polovici decembra, plana niso dosegli. Vzrok

je v premajhnih zalogah litine v čistilnici iz minulega obdobja. Svoje je prispevalo tudi pomanjkanje naročil težkih ulitkov, zato tudi veliko nižja proizvodnja, ki je močno vplivala na končni rezultat tozda. Poleg teh težav je bilo tudi precej fluktuacije in ponovno formiranje ter popolnjevanje delovnih mest na tistih agregatih, kjer so delavce prej zaradi pomanjkanja naročil premestili v druge tozde ali na druga delovna mesta v tozdu.

Problem doseganja količinskega plana je tudi v slabšem asortimentu, za katerega je treba vložiti več fizičnega dela ter precejšnjega dela proizvodnje, ki je podvržena večkratni termični obdelavi.

Za planom so zaostali tudi v Valjarni. Za to so krivi največ zastoji zaradi mehanskih okvar ogrođij in naprav za valjanje. Delež visoko legiranih jekel na srednji progi še vedno upada, medtem ko znaša na lahki progi okoli 60 odst.

Občutno pomanjkanje naročil v Kovačnici se je nadaljevalo tudi v januarju. Dostava ingotov iz Jeklarn je potekala dobro, vendar pa prihajajo v avtomatsko kovačnico še vedno zelo slabo očiščeni ingoti. Največji problem je pomanjkanje naročil za domače tozde, prav tako ni dovolj naročil za kovaški stroj. Vse to povzroča velike težave pri planiranju, nastali zastoji pa podražujejo proizvodnjo.

Plan proizvodnje v Jeklovleku je bil presežen, vendar po asortimentu zelo različno. Malo je bilo izdelane žice zaradi pomanjkanja naročil. Ob pomanjkanju vložka je bilo manj izdelanega tudi brušenega jekla. Zelo visok je bil izvoz, kar pa prinaša nekoliko slabše rezultate. V tozdu imajo vedno več težav z različnimi storitvami (ključavničarska, gradbena dela, izdelava lesenih zabojev).

Od mehansko predelovalnih tozdov so imeli v Orodjarni ugoden asortiment.

Strojem in delom se količinska proizvodnja postopno povečuje zaradi boljše zasedenosti kapacitet in večjega obsega naročil. Težave pa nastajajo zaradi omejenih kapacitet v Kalilnici. Pri proizvodnji stiskalnic kasnijo dobave iz uvoza.

V Industrijskih nožih primanjkuje naročil. Prepozno je bil dobavljen tudi vložni material.

Zaradi zmanjšanja naročil so imeli v Pnevmatičnih strojih nekaj več težav.

Vzmetarno pestijo male serije in nasploh pomanjkanje naročil. V proizvodnji nastajajo zastoji zaradi izrabljenosti strojnega parka.

Naročil primanjkuje tudi v TRO, razen v oddelku krožnih žag. Zaradi nekvalitetnega vložka se je povečal izmeček, dalj časa pa je bil v okvari tudi pomemben brusilni stroj.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Ob pomanjkanju naročil so za količinskim planom zaostali skoraj vsi tozdi. Vrednostnega plana pa na začetku leta glede na planirano visoko inflacijo verjetno dalj časa ne bodo dosegli v nobenem tozdu. Trenutno imajo dovolj naročil le v Pnevmatičnih strojih, Vzmetarni in TRO. V Jeklovleku ni dovolj naročil za žico, v Orodjarni za orodne plošče. Nekoliko se je izboljšalo stanje v Strojih in delih za obdelane odkovke.

IZVOZ

V januarju je bil izvoz na konvertibilno tržišče v primerjavi z mesečnim načrtom presežen. Največji izvoz so dosegli tozdi metalurške predelave, katerih vrednost je znesla 70 odst. v skupnem konvertibilnem izvozu. Na Valjarno odpade kar 1/3 celotnega izvoza. Operativni plan so presegli tudi drugi tozdi: Kovačnica 70 odstotkov, Jeklolivarna 10 odst., Jeklovlek 92 odst. in vsi tozdi mehanske obdelave, razen TRO.

V januarju je bilo za izvoz sklenjenih tudi več pogodb, in to za izvoz paličastnega jekla v ZRN, Bolgarijo, neobdelanih odkovkov v Avstrijo, armatur v ZRN, Avstrijo, SZ, obdelanih valjev in industrijskih nožev v ZDA, pnevmatičnega orodja za Bolgarijo itn.

Skupno s pogodbami, sklenjenimi v zadnjih mesecih lanskega leta, imamo do konca januarja zaključenih pogodb v vrednosti prek 16 milijonov US\$ in 9 milijonov Cl\$.

UVOZ

Tudi v januarju je bila oskrba z A materiali dobra. Temu so pripomogle zaloge iz preteklega leta in možnost uvoza po kooperacijah, kjer smo imeli konec meseca že za okoli 6,5 milijona DM pozitivnih saldov. V glavnem smo v januarju razrešili tudi uvozne zaoznanke za Stroje in dele, problematični pa so ostali materiali, ki jih ni možno uvoziti po nobeni od naših kooperacij (rezervni deli, ležaji) in realizacija uslug.

Glavna dejavnost uvozne službe je bila v januarju namenjena prilaganju uvoznih prijav novim predpisom (t.i. »reklamacije«) in pripravi naročil za zmanjšanje saldov v kooperaciji.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V januarju je znašal izkoristek delovnega časa 80,03 odst., odsotnosti 19,97 odst. in so bile razdeljene tako:

— letni dopust	6,98 %
— izredno plačani dopust	0,44 %
— službena potovanja	0,22 %
— boleznine	6,67 %
— prazniki	4,44 %
— druge plačane odsotnosti	1,19 %
— neplačane odsotnosti	0,03 %

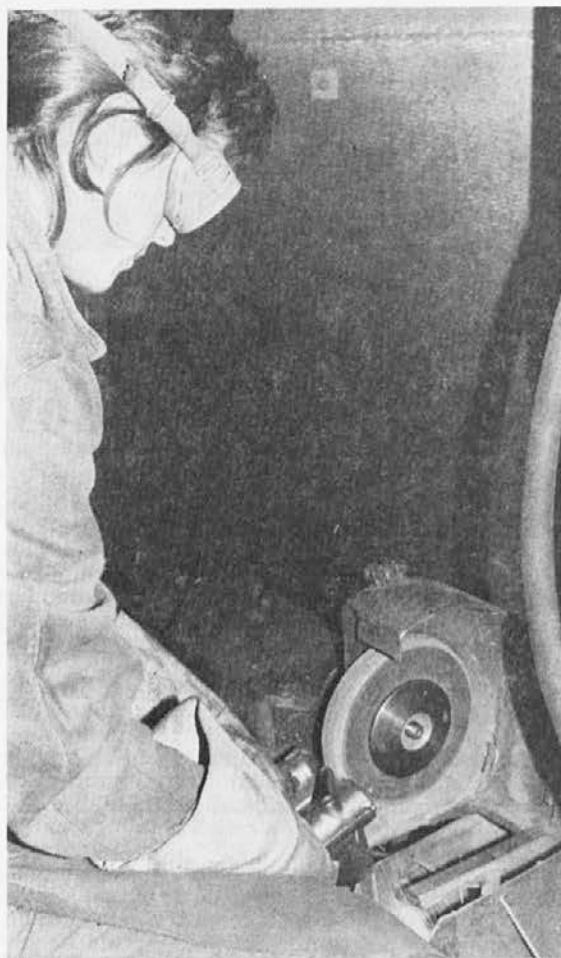
Skupaj 19,97 %

— ure v podaljšanem delovnem času 2,16 %

NABAVA

Na domačem trgu čedalje bolj primanjkuje starega železa. S tem naraščajo zahteve po višjih cenah. Prisotna je velika konkurenca, ker nekatere železarnе vse dobave plačujejo z virmanom. Podobna situacija je tudi pri ferolegurah, kjer zaradi interventnega izvoza dobavitelji ferolegur ne pristajajo na naše plačilne pogoje. Domače zaloge smo znižali na minimum, kar pa povzroča že bojazen za normalno proizvodnjo. Na skladišču tozda Jeklarna pa imamo zaradi preforsiranih dobav nekaterih materialov za celo prvo polletje.

Dobave drobnega materiala za vzdrževanje in reprodukcijo so bile v večji meri zadovoljive, kljub temu da so ponekod nastajale težave, kar se je najbolj izražalo pri raznih specialnih orodjih. Prišlo je do nerednih dobav vzmetnega jekla iz Štor. Zaradi slabega vložka, ki ga daje Železarna Ravne, so kasnile dobave za posebni program. Poslabšala se je tudi kvaliteta lahkih zvarjenec. Težave pa smo imeli tudi pri oskrbi z embalažo. Izločili smo nekaj zunanjih izvajalcev, kapacitete doma pa ne zadovoljujejo trenutnih potreb.

Varno delo

vzdrževalna dela na progah v popoldanski izmeni ob koncu tedna. Letos so se valjarji po delovnem času prilagodili Jeklarni, torej ciklus 4. izmene poteka normalno (6 + 2), električarjem pa še vedno ne ustreza to, da morajo višek delovnih ur izrabljati samo ob delavnikih v dopoldanskem času, le izjemoma pa jim obračunajo nadure.

Ko smo se pred leti z gospodarskimi ukrepi zaprli pred tujim tržiščem in poskušali preiti na domače, so bile velike težave, ker domači proizvajalci niso premogli kakovostnih izdelkov, kakršne naša industrija za redno proizvodnjo potrebuje. Do danes se je stanje nekoliko popravilo, čeprav smo pri ključnih delih še vedno odvisni od uvoza. Predvsem velja to za našo proizvodnjo, to je strojogradnjo, pri kateri električarji sodelujejo. Zaradi pomanjkanja deviz je uvoz tako omejen, da nastajajo skoraj nepremostljive težave oziroma grozi zamujanje dobavnih rokov. V tozdu ETS zato veliko pričakujejo od novega podjetja Juenna, ki naj bi v nujnih primerih poskrbelo za hiter uvoz.

Pri delu za proizvodnjo pa se električarji spopadajo še z enim problemom. Prehajajo na novo tehnologijo — namesto relejskega krmiljenja na stiskalnicah uvajajo prosto programiranje. Za strokovnjake in vse, ki to delajo, je potrebno temeljito izpopolnjevanje. V tozdu ETS so z njim že začeli.

Mojca Potočnik

Upoštevanje interesov

Za doseg istega cilja je vedno na voljo več poti. Recimo, da je osrednji cilj sleherne industrijske organizacije biti UČINKOVITA. Kako to doseči?

Tema je gotovo aktualna in še dolgo neizpeta, predvsem pa neizogibna. Naslednji sestavek ima namen dodati delček pri iskanju poti k večji učinkovitosti naše delovne organizacije. Spodbujen je z rezultati raziskave: Javno mnenje delavcev Železarne Ravne 1986.

KOLEKTIV = RAZLIČNOST INTERESOV

V družbi se srečujemo s tremi modeli: s skupnostjo, kolektivom in agregatom. Za skupnost je značilna visoka stopnja družbene povezanosti (privrženost, solidarnost, nizka stopnja razlikovanja med člani) in skupno trošenje dobrin. Za agregat je značilen predvsem kratkotrajen obstoj in šibka povezanost članov (občinstvo). V kolektivu so člani manj povezani kot v skupnosti, dobrine trošijo posamezno, kar ima za posledico različne interese.

Dejstvo o različnih interesih v naši delovni organizaciji ponazarja jo tudi odgovori na eno izmed vprašanj anketirancem: »Ali bi lahko rekli, da v vašem tozdu oz. delovni skupnosti prihaja do velikih razhajanj med interesi vodstvenih in drugih delavcev?«¹

zelo pogosto	6,8 %
pogosto	22,8 %
včasih	46,8 %
redko	20,2 %
nikoli	2,9 %

Iz podatkov žal ne vidimo, za kakšne interese gre, ampak le njihovo različnost. Vzemimo enostavna primera: ekonomski interes organizacije so velike jedilnice, v interesu zaposlenih bi gotovo bile manjše, ki so lahko prijetnejše. Najbolj očitno je področje osebnih dohodkov, ki ga na podružbljen način gotovo ni mogoče tako urediti, da bi zadovoljilo vse interese. Kako uskladiti množico interesov?

IZRAŽANJE INTERESOV

Pri tem se soočamo s problematiko vpliva in moči. Po eni izmed definicij »vpliv obstaja tedaj, ko dosežemo želeno obnašanje drugih subjektov tako, da neposredno spremenimo njihovo prepričanje in s tem šele posredno tudi njihovo ravnanje, medtem ko obstaja moč tedaj, ko spremenimo ravnanje drugih subjektov, ne da bi spremenili njihovo prepričanje«². Samoupravna organizacija združenega dela je še posebej občutljiva na porazdelitev vpliva in moči med hierarhijo (vodstvo), predstavniško (delavski svet) in neposredno demokracijo (zbori) ter strokovnimi službami.

V izkustvenih raziskavah so ugotovili pomen porazdelitve vpliva in moči na učinkovitost industrijske delovne organizacije. Gre za postopno izenačevanje moči med različnimi skupinami, čemur pravimo tudi demokratizacija delovne organizacije. To izenačevanje lahko poteka na dva načina: kot povečevanje moči skupinam z majhno močjo ali pa kot zmanjševanje moči skupinam z veliko močjo. V prvem primeru ustvarjamo izenačeno porazdelitev moči, ki dopušča vsem skupinam sorazmerno velik vpliv in moč na dogajanja v delovni organizaciji. Takšno porazdelitev imenujemo poliarhično in omogoča učinkovito poslovanje.

V drugem primeru, ko z zmanjševanjem moči določenim skupinam ustvarjamo izenačeno porazdelitev moči, dobijo vse skupine majhen vpliv in moč. Dobili smo anarhično porazdelitev, ki vodi v neučinkovito delovno organizacijo.

Pri demokratizaciji delovne organizacije pa moramo upoštevati štiri načela:

1. načelo politične enakosti (odloča se z večinskim glasovanjem). V organizacijah, ki imajo množico poklicev in razvito delitev dela, to načelo ne zadošča. Upoštevati moramo še tri načela.
2. načelo reprezentiranja (delegiranje posameznikovih pravic na predstavniška telesa: delavski svet)
3. načelo strokovne pristojnosti, ki ne dovoljuje večinskega odločanja o strokovnih zadevah in
4. načelo učinkovitosti, ki je pogoj preživetja organizacije.

Zadnja tri načela so v sporu s prvim načelom politične enakosti. Učinkovito omejevanje prvega načela je možno le po pravilih in na osnovi spoznane nujnosti, sicer lahko ogrozimo ali učinkovitost ali demokratizacijo.

Po tem daljšem uvodu skušajmo ponazoriti razmerje vpliva in moči v naši delovni organizaciji.

Vprašanje v anketi je bilo: »Kdo ima po vašem mnenju odločilen vpliv na odločanje v vašem tozdu oz. delovni skupnosti?«³

1. vodstveni in vodilni delavci	25,0 %
2. ravnatelj	16,5 %
3. delavski svet in samopravni organi	15,5 %
4. delavci na zbilih	13,5 %
5. vplivni posamezniki	9,1 %
6. nihče nima odločilnega vpliva	5,9 %
7. organizacija ZK	1,2 %
8. strokovne službe	1,0 %
9. sindikalna organizacija	0,7 %
10. neopredeljeni	11,5 %

Ocene kažejo, da ima vodstvo po mnenju 41,5 % zaposlenih največji vpliv, sledijo organi in oblike samouprave (29 %), strokovnjakom pa ne priznavamo velikega vpliva.

Na ta način merjeno razmerje moči seveda le nakazuje določen trend. Gotovo pa so modeli porazdelitve vpliva po tozdih/delovnih skupnostih različni.

Sliko razmerja moči si lahko dopolnimo še z naslednjimi podatki: »izražanje osebnega prepričanja je zelo redko v delovni enoti« (50,0 %) in da »ni pametno hitro izražati lastnega mnenja« (49,7 %), na strani 19, preliminarnega poročila J. M. 1986. Če se interesi ne morejo izraziti in uresničevati, je to znak neenakomerne porazdelitve vpliva in moči. Tako pridemo v situacijo, ki je opisana v naslednjem citatu:

»... Za naše DO je značilno, da dejanski nosilci moči (management) nimajo toliko moči, da bi premagali pasivno rezistenco (odpor), ki jo razvijajo tisti, ki imajo najmanj moči, to pa je oblika negativne moči. Tisti, ki imajo najmanj moči, pa nimajo toliko moči, da bi spremenili vedenje tistih, ki imajo največ moči. Tako nastaja v DO medsebojna blokada; management ima več moči kot večina in samoupravni organi, toda njegova moč je nelegalna (ni potrjena z zakoni in s samoupravnimi akti)... Ostali člani DO, predvsem delavci in strokovnjaki, torej tisti, ki si ne morejo pridobiti moči, razvijejo različne oblike pasivne rezistence. To je negativna moč, ki je neproduktivna z narodnogospodarskega in podjetniškega vidika, saj blokira poslovno, uspešnost in povzroča zmanjšanje produktivnosti DO ipd ...

Rešitev za prevlado pasivne rezistence bi bila njena transformacija v kontramoč, kar bi v bistvu pomenilo legalizacijo štrajkov, večjo sindikalizacijo delavcev in večjo moč managementa.

Tako bi imel management večji manevrski prostor, bil bi bolj odgovoren in zajet v negativne sankcije. Delavstvo pa bi imelo možnost izražati svoje nezadovoljstvo in tako bi se zmanjšala pasivna rezistenca.«⁴

Kot že rečeno, je učinkovitost industrijske organizacije odvisna tudi od porazdelitve vpliva in moči med skupinami. Glede na to je lahko osrednje vprašanje delovanja sindikata v Železarni Ravne vzpodbujanje oblikovanja ustrežnejše (poliarhične) porazdelitve vpliva in moči med skupinami. Pri tem je treba upoštevati ob načelu politične enakosti še načela: reprezentiranja, strokovnosti in učinkovitosti.

Samo Šavc

Viri:

1. Aktiv družboslovnih delavcev ŽR: Mnenjska raziskava ŽR 1986 (preliminarno poročilo), Ravne 1987
- 1 — str. 17
- 3 — str. 19
2. RUS V.: »Odločanje in moč«. Založba obzorja, Maribor, 1986«
- 2 — str. 194
3. ADAM F.: »Moč in nemoč (samo)upravljanja«, Mladina, april 1987
- 4 — str. 17

PRIPRAVA VLOŽKA ALI SMETIŠČE

Poslovodni odbor je že pred meseci sklenil, da o sortiranju jeklenih odpadkov v železarni ne bo več razpravljalo, ker je jasno, da to mora biti urejeno. Jeklarji, še posebej na pripravi vložka, za njimi seveda tudi topilci, ki so tepeni po žepu — pa si pulijo lase, ker tega problema v obdelovalnih tozdih nočejo in nočejo urediti.

Fotografija naj bi prikazovala sortirane ostružke kvalitete Č 1530; tako je pisalo na dobavnici št. 96, ki so jo skupno s tovorom poslali 4. 2. 1988 iz centralne delavnice SGV na pripravo vložka.

Namesto napisanega so bili v pošiljki ostružki različnih kvalitet, tudi medeninasti, čistilna volna, zaščitne rokavice, kozarci PVC, steklovina ipd. Vodstvo priprave vložka je želelo z vodstvom SGV stvar razčistiti, vendar so na »lice mesta« priklicali samo navadnega delavca, ki je ob pogledu na fotografirani kup razširil usta v: »Ho-ho-ho!«

Pa recimo tako še mi. Saj Meža teče dalje.

P. S. Po zagotovitvi vodja priprave vložka glede takega sortiranja SGV sploh ni izjema.

M. P.

BESEDA DELAVK

Osmi marec – leto in dan

Ivanka Logar, saldakontistka v PFS

ŽIVIM MED MLADIMI IN TO ME DRŽI POKONCI

Moji otroci so se rodili, ko je bilo porodniškega dopusta le tri mesece. Mož je bil veliko zdoma. Ves letni dopust sem tisti čas porabila za pranje — pralnega stroja še nismo imeli. Veliko dela smo si kot družina naložili sami; gradili samo dve hiši. Nihče nam ni kriv za to. Vendar sem zdaj že toliko izmučena, da bi se rada upokojila. Daljšo delovno dobo si želijo le tisti, ki nikoli v življenju niso garali.

Ni pa prav, da bi bila ženska samo doma. Poklicno delo nima vrednosti samo zaradi denarja. Vredno je več. Tako ženska pride med ljudi in lahko uveljavi svoje sposobnosti, ki so pri marsikateri celo večje kot pri moških. Danes niso več časi, ko bi ženske samo rojevale in stregle možem in otrokom. To še — ob vsem drugem — tako moramo.

Če je mož močno angažiran, se žena ob družini in službi ne more ljubitelsko udeleževati. Ko sem bila mlada, sem igrala, plesala v folklorni skupini, potem sem morala vse opustiti, kajti mož je bil

zelo zavzet v službi in drugače. Če bi se hotela še jaz s čim ukvarjati, bi trpela družina.

Meni je najlepše zdaj, ko so se otroci že osamosvojili. Stanujemo s hčerkama blizu skupaj, v dvojčku, z zetoma se dobro razumemo. Živim med mladimi — doma in v službi — in to mi daje elan, da še gledam tudi nase.

Cilka Pačnik, tajnica službe metalurških raziskav

ŽIVLJENJE SPREJEMAM TAKO, KOT JE

S svojim življenjem sem še kar zadovoljna. Domači mi celo pravijo, da sem prehitro zadovoljna s tem, kar dosegem in imam.

Že po značaju sem bolj skromna. Nikoli nisem imela prevelikih zahtev. Morda sem prvotno želela več, saj sem se vpisala na gimnazijo oziroma na učiteljske. Zame je bila nekakšna življenjska prelomnica, ko se je oče v rudniku težko ponesrečil, in se nisem mogla odločiti, da bi šla od doma

v Maribor. Raje sem se prešolala na administrativno šolo.

Zdaj lahko rečem, da mi je ta poklic všeč. Tudi kot administrativna delavka lahko komu koristim in pomagam. To mi je v zadostje. Rada delam.

Živim zdaj bolje kot v mladosti. Več si lahko privoščimo. V šolskih letih sem npr. s Prevalj na Leše kar pešala. Zdaj se v glavnem vozim z avtom. Obnavljamo namreč mojo rojstno hišo. Veseli me, da gredo dela že h kraju. To vzame veliko časa. Mogoče je to najteže prenašal moj oče, ki je starejši, pa smo v teh letih imeli zanj manj časa, kot bi ga potreboval, temu se pridružijo še druge neveselčnosti. Za vse bo veliko olajšanje, ko se bomo vselili v novi dom.

Mogoče bosta imela najmanj od tega otroka, ki ju bo življenje najbrž vedno bolj odtegovalo od našega skupnega doma. Toda s tem se je treba sprijazniti. V šoli nimata posebnih težav. Vesela bom, če bosta v življenju dosegla več kot jaz. A nič ne rečem, četudi se zasuče drugače, kot si prvotno želiš, je včasih prav tako dobro. Zame je največ vredno razumevanje v družini.

Zdenka Štruc, električarka v ETS

OB POKLICU MI JE GOSPODINJSKO DELO HOBI

V električarskem poklicu sem se znašla slučajno. Po končani osemletki sem se prijavila za strugarko. Medtem ko sem čakala na zdravstveno spričevalo, so vsa razpoložljiva mesta zasedli drugi.

V poklicni šoli za električarje je bil še prostor. Prijavila sem se, ne da bi vedela, kaj me čaka.

Zdaj sem že 15 let v tem poklicu in ni mi žal. Vživela sem se v moški kolektiv, zdi se mi, da

ne bi mogla živeti med samimi ženskami. Poklic električarja, menim, je le bolj po tradiciji domena moških. So nekatera dela, ki jih ženska težko opravlja, a tako je tudi v drugih poklicih, posebno v železarstvu.

Delam v proizvodnji, na montaži preoblikovalnih strojev. Fizično težjih del in del na višini mi ne nalagajo, zato pa mi radi poverijo fina, končna montažna dela, pri katerih prideta do izraza spretnost in smisel za estetiko. Za razliko od sodelavcev ne hodim na teren na montaže in servise, zato tudi ne sodelujem pri zagonih strojev. Zaradi tega sem imela že težave, ko je šlo za napredovanje v višjo grupo.

Ob poklicnem delu se zanimam za šport. Spremljam tekmovanja v raznih panogah. S sodelavci se o njih veliko pogovarjamo. Sama rada smučam in tudi sodelujem na tozdovskih tekmovanjih. Žal je v

našem tozdu bolj malo žensk, zato sem velikokrat sama.

Doma zaradi bolj moškega poklicnega dela nimam težav. Še z večjim veseljem opravljam gospodinjska dela, ki so mi ob poklicnem kakor hobi.

Samo doma — brez službe — ne bi želela biti. Če pa bi organizirali celično proizvodnjo, kot so predlagali v neki raziskavi, bi to sprejela: tako bi se rešila vsakodnevnih vožnje iz Crne, delala pa bi lahko tedaj, ko bi imela največ volje in bi bila najbolj zbrana.

Marjana Sonjak, rezkalka v TSD

SPROSTITIV NAJDEM V ŠPORTU

Prej sem delala v tozdu Stroj in deli, medtem ko sem bila na porodniškem dopustu, pa so me premestili v TSD. Tu delam na univerzalnem rezkalnem stroju. Delo je zahtevno, vendar ga na stroju, ki je novejšega tipa, zmorem. Naredim vse, kar mi naročijo. Glede dela pri nas ni razlike med moškimi in ženskami, tudi ocenjeni smo enako — kakor je zahtevno delo na stroju. Razlika v primerjavi s prejšnjim delovnim mestom je v tem, da smo tam delali bolj serijsko, tu pa je več vrst obdelovancev, zato moram večkrat menjati orodje in nastavljati stroj. To me ne moti, še celo vesela sem, kadar grem na boljše komade.

Delam rada; v samoupravljanju — sem članica kadrovske komisije — sodelujem toliko, da vidim, da glede grup ni vse najbolj pošteno. Napredovanje je velikokrat bolj odvisno od mojstrov kot od sposobnosti in dela delavcev.

Ob poklicnem delu sem tudi še gospodinja, kot večina sodelavk. To me ne obremenjuje preveč. Petletnega otroka mi varujejo starši, pomaga tudi mož, tako da se še vedno lahko ukvarjam s

športom. Sem članica odbojkarkega kluba na Prevaljah; tekmuje v republiški ligi. Dvakrat tedensko treniramo, ob sobotah so tekme. Mož me pri tem ne ovira. Tudi on ima rad šport — igra nogomet. Ko imam trening, večkrat prideta s sinom v telovadnico in si najdeta primerno zaposlitev.

Ob vsakdanjem delu v železarni in doma vsak potrebuje nekaj, da se sprosti. Člani naše družine smo si našli možnost za sprostitiv v športu.

Metka Jevšnikar, tajnica v Jeklarni

MOJ NAJLJUBŠI KONJIČEK — RADIOAMATERSTVO

Poklicno delo me zaposluje kot vsako žensko, kljub temu pa mi še ostane nekaj časa in energije za dejavnosti, ki me zanimajo in privlačijo. Razumevanje za to imajo tudi mož in otroka, ki imajo prav tako vsak svoj hobi.

Že od osnovnošolskih let se ukvarjam s planinstvom. Svoj čas sem bila načelnica mladinskega odseka pri planinskem društvu,

opravila sem tečaj za gorske vodnike.

Ker rada delam z otroki, me je, ko sta bila sinova še mlajša, pritegnilo delo pri TVD Partizan Ravne. Še zdaj sem vadnica, čeprav sta moja sinova presedlala k tekmovalnemu športu — plavanju. Delo pri Partizanu mi je všeč, ker je povsem prostovoljno, samo okrog novega leta ni prijet-

no. Zaradi množice otrok, ki jih starši vključijo samo zaradi dedka Mraza, je nekaj tednov vadba skoraj nemogoča.

Moj glavni in najljubši konjiček, s katerim se ukvarjam od srednje šole naprej in mi je prinesel vrsto republiških in državnih priznanj, pa je radioamaterstvo. Na predstavitvi dejavnosti v šoli za PTT v Ljubljani se nam je oglašil Korošec, pionir med ravnskimi radioamaterji, Alfonz Pavšer, in to me je, tudi zato, ker me je mučilo domotožje, tako navdušilo, da sem postala radioamaterka. Dolgo časa sem bila med najaktivnejšimi v ravnskem radio klubu. Zdaj pomagam še predvsem organizacijsko. Namen te dejavnosti je lep — širiti poznanstvo in prijateljstvo med ljudmi po vsem svetu in pomagati ljudem v stiski. Zato bi že-

lela, da bi se za radioamaterstvo navdušilo več mladih, še posebno, ker elan nekaterim starejšim radioamaterjem na Ravnah že pojema.

Mojca Kovač, administrativna delavka v Komerciali

VIDIM TUDI LEP SVET, ZARADI KATEREGA JE VREDNO ŽIVETI

Ko bi se dalo življenje deliti, bi rekla, da je zame na prvem mestu rojstvo — otroci. To mi daje, kot ženski, smisel bivanja, in temu se v življenju ne bi hotela odreči.

Druga stvar je poklicno delo. To po eni strani potrebujem, da preživim, po drugi strani pa mi omogoča, da nisem zaprta med stene stanovanja, da pridem med ljudi. Ljudi imam rada in zaradi

njih mi je služba bolj v veselje kot v breme, četudi mi niso vsi pri srcu, kakor tudi jaz nisem vsem.

Moj tretji svet je svet barv in slikanje. Rada se umaknem v samoto, v svet prvobitnosti in drobnih lepot brez hudobije, v svet, zaradi katerega se mi zdi vredno živeti. Občutke ob stiku s tem svetom poskušam izraziti na platnu. Ne slikam zato, da bi se uveljavila med ljudmi, čeprav mi tudi vsako priznanje veliko pomeni. Zame je pomembnejše osebno zadovoljstvo, če mi uspe, da se izrazim, kot želim. Pri tem mi pomagajo barve, ki jih imam rada. Kdo drug bi morda svoje občutke izrazil drugače, a to ni pomembno. Glavno je, da se potrjuješ. Življenju bi brez tega nekaj manjkalo.

Veliko žensk se takim dejavnostim odreka. Menim, da se na ljubo komu lahko odrekaš, dokler čutiš, da mu prinašaš sonce. Ko mu ga ne, je tako odrekanje brez pomena. Morča se nikoli nisem tako dobro zavedala življenja in tega, kje stojim, kot zdaj. Postavila sem se zase.

Vera Petrič, natakarka v Družbenem standardu

VESELA SEM, ČE SO LJUDJE ZADOVOLJNI

Za natakarko sem se izučila v Nami; po dveh letih dela sem odšla od tam v železarno, predvsem zato, da bi se mi ne bilo treba ukvarjati s pijanci. Natakarsko delo me veseli, vsaka grobost me pa moti. Toda ko sem prišla v železarno, v jedilnico ob Valjarni, mi je bilo skoraj žal. Veliko takih ljudi je prihajalo, ki so se brez vzroka znašali nad teboj. Bife je tam majhen, brez blagajne, naročajo vse skrižem. Trudila sem se, da bi vsem hitro postregla, pa nikoli ni bilo dovolj hitro. Velikokrat sem poskušala stvar obrniti na šalo, a mi navadno ni uspelo.

Odkar sem tu, v novi razdeljevalnici in v bifeju pri Pnevmatičnih strojih, je precej drugače. Večina ljudi je prijaznih ali vsaj strpnih, le nekaj je večno nezadovoljnih in brez olike. To me ne moti preveč; spet rada hodim v službo, čeprav je dokaj naporna. Ves čas moraš biti na nogah in, ko je naval, hiteti, kar se da.

Doma me potem čaka še vse gospodinjstvo in sin, ki hodi v 1. razred, potrebuje mojo pomoč pri učenju in nalogah. Tu moram biti zbrana. Drugače se ne ukvarjam s čim posebnim. Rada postre-

žem ljudem, zato imamo doma precej obiskov.

Moti me le to, da imamo pre-majhno stanovanje, živimo v garsonjeri, veliki 27 m². Moja edina, velika želja je dobiti večje stanovanje. Že vnaprej se bojim, da še dolgo ne bo izpolnjena. Kljub temu poskušam vsaj v službi ohranjati dobro voljo in ustreči ljudem, kadar in kolikor se je da.

Vlasta Hovnik, rezkalka v Pnevmatičnih strojih

NE BI MOGLA UMORITI ŽIVLJENJA V SEBI

V mladosti, preden sem se poročila, sem mislila, da bom imela samo enega otroka. Zdelo se mi je, da bi bilo to dovolj. Zdaj imam štiri in se mi zdi to čisto normal-

no. Načrtovanja družine pri nas pač ni bilo. Če sem že bila noseča, sem tudi donosila. Ne bi se mogla odločiti za splav. Umorila bi živo bitje v sebi, ki se ne more braniti. Vem, da nekatere glede tega niso posebno tenkočutne, mene bi pa preveč pekla vest, če bi storila kaj takega. Ne zdi se mi hudo, če je v družini več otrok. Starejši odraščajo in pomagajo pri mlajših. Pri vzgoji ne delamo razlike med fanti in dekletki. Najstarejši je sin, pa zna več skuhati kot hči, ki je nekoliko mlajša. Res pa je, da se mlajši sin že rad temu ali onemu izogne. Zanaša se, da bosta opravila starejša dva.

Z osebnimi dohodki nekako shodimo. Otroškega dodatka ne dobivamo, ker malo prekoračujemo cenaz. Zaradi tega tudi starejši sin, ki že hodi v srednjo šolo, ni dobil štipendije v železarni. Dobil pa jo je pri Rudniku Mežica in je celo nekoliko višja, kot jo dajejo tu. Tako ima denar za svoje osebne potrebe. Z mojim denar razporejava tako, da otroci niso prikrajšani. Raje se jaz čemu odrečem. Seveda pa otrokom ne moreva nuditi toliko kot tam, kjer imajo samo enega. Vendar jim skromnost v življenju ne bo škodila.

Ob delu v službi in doma mi mnogo časa ne preostane. Kolikor ga imam, rada berem knjige, pogledam si kako oddajo po televiziji, posebno ob nedeljah. Drugače pa najraje vidim, da smo vsi zbrani doma. Če katerega od otrok ni, mi nekaj manjka. Na razne veselice in prireditve ne hodim, mož nekoliko več, posebno na tozdovske. Jaz ga pri tem ne oviram.

Mojca Potočnik

Cvetje za praznik

Alojz Račnik

Na pultu, ki je škatla $2 \times 10 \times 2$ m, z dvema nogama razkrcena nad težko proggo, je bilo na začetku popoldanske izmene kot v peklju. Proga pod njim je sijala skozi zamreženo stekleno steno, bobnela in neusmiljeno gnetla vroče hlode jekla v dolge žareče gredi. Kako, sta ji narekovala valjarja — pultista, sede nad njo kot v avtomobilu brez volana z dvema menjalnikoma. Lepo, kot da se peljeta na lep izlet.

Starejši med njima, Alojz Račnik, me je pričakoval. Da bo imel razgovor za časopis, so vedeli tudi sodelavci, in so mu prijazno svetovali, naj naredi požirek templa, da bo laže »dajal intervju«. Ubogal jih je, nato pa sva se jim umaknila v delovodsko pisarno.

Najbrž sem se mu zdela zgubljen, mogoče je imel občutek, da me je strah drvečega jekla po proggi, pa mi je, ko sva jo prečkala, začel pripovedovati o lanskem požaru na proggi in o smrti, ki jo je popravilo terjalo. Obžaloval je smolo, ki jih je doletela, ko sva sedla v pisarno, pa je nadaljeval: »Jaz vedno mlade opominjam: budno glejte, kaj se v obratu dogaja, ne le strogo samo svoje delo. Jaz, ki imam dolga leta izkustva, vem, kje nezdoga čaka. Pazljivost je vedno potrebna. Mogoče se nesreča 100 let ne zgodi, enkrat se pa.«

Nato podrobno opiše nezgodo, ko so mu sodelavca, kolega iz vojske, stisnili valji.

Začela sva torej z ljudmi, sodelavci, pa ga kar vprašam zanje. Valjarji so namreč vedno skupina; kako važno je, kakšna je?

»Šiht je taka zadeva, da smo v takih obratih, kot je naš, vsi trdi, nobeden nobenega ne »špara«, ne glede na to, kdo je kdo, ker delo mora iti v redu naprej. Sentimentalnosti nobeden od nas ne more poznati. Narava dela zahteva od nas, da smo direktni, odkriti, da imamo pristne odnose — in to je največ vredno za dobro delo. Familiarnosti ne poznamo. Če je človek pravega mišljenja, ne bo zameril, če ga bo kdo nahrulil. Sam sem po naravi tak, da ne zamerim. Lepota je, ker smo velike skupine ljudi, po 15 nas je. To mi je všeč, da smo »banda«, kot rečemo, »banda« valjarjev, »banda« s preš. Jaz nisem individualist, nisem rad sam, mi je dolgčas že, če enega iz skupine manjka. Tako pa je zmeraj kak hec, vsak dan je eden tarča, ker so pristni odnosi.«

Iz Valjarne odhaja poslednji Mohikanec

Ko si prižiga drugo cigareto, se vsilim z vprašanjem, čeprav malo zastonj, saj je pripravljen govoriti kar sam. Kdor ga pozna, ve, da Alojz Račnik rad govori. Vprašam ga, pravzaprav spomnim na odkrito, jasno postavljeno besedo valjarjev, ko so jim pred petimi leti hoteli zdajšnji izmenski cikel $6+2$ spremeniti v $3 \times 2+2$, pa jim ga niso uspeli. Podrobno razloži, kako je bilo in utemeljitev, zaradi katere valjarji še danes delajo 6 dni skupaj, potem pa so dva prosti.

»Jaz sem izmensko delo zelo dobro preštudiral, posebno bioritem človeka. Če bi pogledal ljudi, ki hodijo na izmene, 90% jih ima kaj doma. To je kmečko, polkmečko prebivalstvo. V sistemu $6+2$ imaš zagaraniran prosti dan, do minute imaš tempirano življenje, se da planirati, pri $3 \times 2+2$ pa to ne bi bilo možno.«

Od 50. leta, odkar sem v železarni, delam na izmene. Moj prvi šiht je bil nočni. Navadiš se delati na izmene, ne bi zamenjal v nobenem pogledu. Čeprav je nočna težka, najtežja. Če ima kdo doma obveznosti, da si spanja ne privoščiš, je grozno. Tudi marsičemu se moraš odreči, saj si na šihu ob sobotah in nedeljah. Jaz sem se moral alpinizmu, nogometu, kinologiji, lavinstvu, čeprav so mi v tozdu šli na roke, vseeno sem moral vse pustiti. Mlade ljudi izmene najbolj žrejo. Ko imaš družinsko življenje urejeno, ko nastane harmonija in ko gre za denar, je pa v redu.

»Zaslužite pa valjarji dobro, kaj ne?«

»Mladi od začetka ne dojamejo, sčasoma pa vsak spozna, da se na proggi da zaslužiti, če se pošteno poprime. 60 milijonov dobi, pa je sam, to je lepo.«

»Ste vi ves čas valjar?«

»Vseh 37 let sem valjar težke proge.«

»Nič napredovanja torej. Kako to?«

»Zato, ker me to delo veseli in ker dobro zaslužim, več, kot če bi napredoval. In če bi šel še enkrat delat, bi šel za valjarja, vendar ne pod pogoji, kot sem začel. Danes, ko se tehnika in tehnologija razvijata, je »divota«. Bi šel še enkrat: zaradi dohodka in stabilnosti zaslužka. Biti valjar je spoštovanja vredno delo. Seveda pa ima tudi senčne strani. Zaradi monotonosti je utrudljivo, vročina ubija. Smo pa mi tudi sami organizatorji valjanja, nimamo predvaljarjev kot na srednji proggi, je torej tudi odgovornost naša. Normo pa imamo skupinsko. Že pride včasih tudi do problemov, a jih zgladimo. V redu je. Samo na eno izmeno ne bi mogel delati, bi mi bilo dolgčas. Najbolj mučno bi mi bilo, da bi moral stalno zgodaj vstajati. Tako, kot je zdaj, pa je »divota«, se sprostim.«

Postane, in čeprav še skoraj nič njsva rekla o preteklosti, o težki proggi v petdesetih itd., zinem, da se mu ta »sproščenost« pozna.

Kdor pozna Alojza Račnika, bo vedel, da se dobro drži.

In pove, zakaj.

»Jaz se doma sprostim, se nimam za kaj nervirati. Imam tri sinove. Dva delata v železarni, eden je v metalurški, in sem strašno ponosen, da so taki, kot so, pošteni. Nikoli nisem imel problemov. Imam hišico na Janečnem, ki sem jo resda malo bolj dolgo gradil, ker nisem imel kreditov. Oh, v družbenem stanovanju ne bi mogel biti, ves čas sem v naravi rasel in me ta privlači. Rodil sem se v Črnečah, nato smo živeli na Prežihovini, tri leta pa sem bil v bloku. Ampak jaz v bloku ne bi mogel živeti.«

In res je, kdor pozna Alojza Račnika, bo vedel, da kmetuje. Čisto ob fabriškem plotu kosi in spravlja seno na kup za svoje »živale«, kot jim

pravi. Ima pa v najemu tudi Janečtovo posestvo nad Janečim.

»Imam 9 ovčk, zajce, lepe rasne lise, osličko, telico, bika sem tudi imel, zdaj pa imam dva konja: enega »šekastega« indijanca, s katerim sem bil tudi na hotuljskem pustnem karnevalu, in enega ponija. Vse imam za hobi, čeprav so konji že malo večji hobi, ker več stanejo. Drugače pa je to ljubiteljstvo, čista sprostitve; no, čeprav, zdaj ko imam toliko živalic, te že skoraj rabijo celega človeka in me vse skupaj zraven službe že malo daje. Sreča, da mi domači pomagajo. Ne smem izpustiti žene, če ne bi imel tako pridne, pa otroke brez problemov, ne vem...«

Če ima takšno veselje, pa ga vprašam, zakaj raje ni kmet.

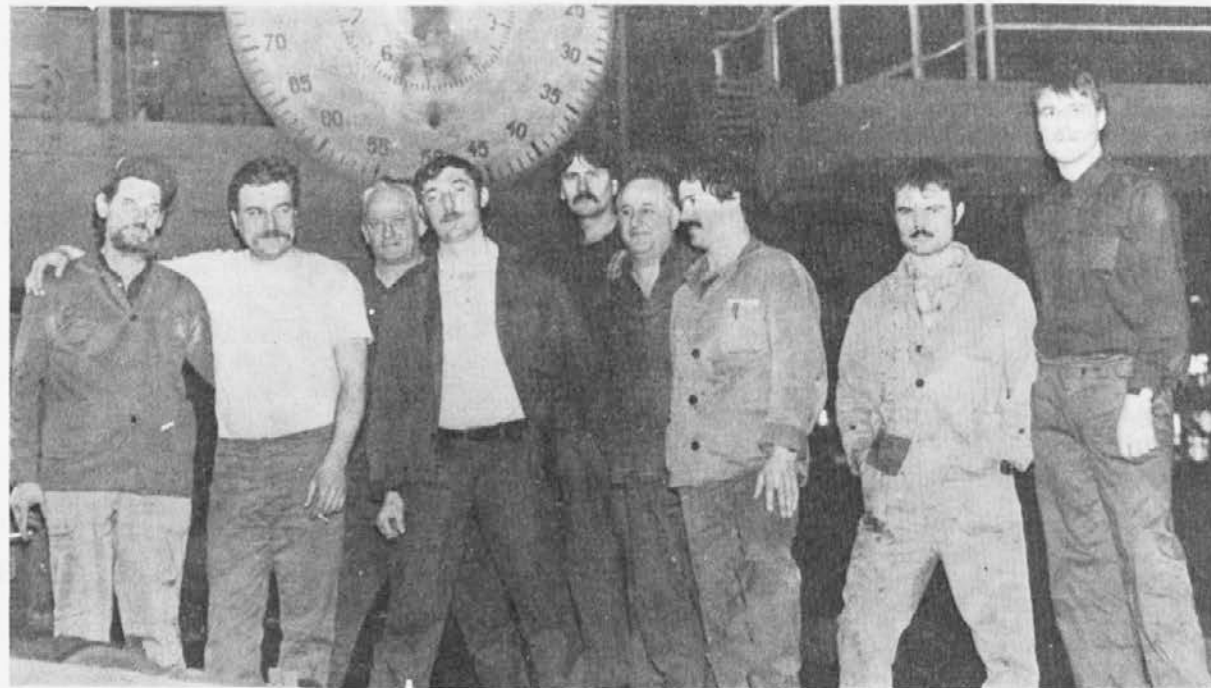
»Imel sem lepe možnosti, da bi bil kmet, pa je življenje drugače naneslo. Dobil sem dobro delo, imel sem socialno varnost. Ja, včasih smo se za takšna delovna mesta, kot je moje, borili. Ko sem šel k vojakom, sem si kleščice zaklenil v omaro, pa si jih nihče ni upal ven vzeti. Počakale so me. Pač škoda se mi je zdelo prepustiti tako dobro delo drugemu.«

Sklepam, da zato, da se mu bo lažje godilo, težko čaka drugo leto, na 1. maj, ko se bo upokojil in imel ves čas za svoj hobi. To mu tudi rečem.

»Ja, za takrat imam lepe načrte. Rad bi na Ivarčkem organiziral družinska jahanja. Tam bi bilo izhodišče za sprehode na Rimskega, na Poštarskega. Zanimivo bi bilo: lepo oseedlani konji na Ivarčkem...«

Rečem si, zdaj je pravi čas butniti; in tudi kar, brez pomisleka: Pozornost pa radi zbujate! Kdor pozna Alojza Račnika, bo vedel, da je poseben.

»Jaz pravim tako: ljudem moraš nekaj novega pokazati, drugače življenje ni interesantno. Rad imam raznolikost, da je paša za ljudi. Sem pač

»Banda« s proge

entuziast, to sem po očetu podedoval. Eni se mi res smeji, jaz pa pravim, da so mi samo nevoščljivi. Intelligenten je zame tisti človek, ki me vpraša, če lahko konja poboža, ne tisti, ki se namrdne. Toda jaz se na ljudi ne oziram. Posebnež je pa zame vsak človek, tudi tisti, ki na trg pripelje avto, pa gleda okrog, če drugi njegov avto opazujejo. Jaz pa, zakaj bi imel veselje z avtom, če ga imam s konji, z živalicami, s psi.»

Kdor pozna Alojza Račnika, bo vedel, da je pes njegov stalni spremljevalec. Ko ga vprašam, zakaj, najprej našteje, katere pse vse je imel in kaj se je z njimi dogajalo. Imel je Gara, ki je 10 let zaporedoma izpite z odličnim polagal.

«Pes je tak prijatelj, a več (in se zamisli), kamorkoli greš, če bi še tako sam bil, nisi sam. Jaz imam zelo lepo vzgojenega psa. Pes ne sme biti sadist, da lahko greš z njim med ljudi. Jaz ga ne rabim za čuvaja, ampak za to, da nisem sam. Pes je največji prijatelj, samo govori ne. Jaz ga še zvečer, ko pridem s šihla, vzamem iz boksa, pa grem z njim za celo uro na sprehod. Imam pa nemškega ovčarja, ta mi je najbolj všeč.»

Razneži se ob psih tako zelo, da se ob mislih na našega Pazija raznežim še jaz. Priznam mu, da si nisem mislila, da ti lahko pes toliko pomeni; pa čeprav čisto navaden ...

«Tu te moram takoj popraviti,» mi ostro seže v besedo, »ni važno, ali je pes navaden ali ne, lastniku je všeč. Vsak pes ima pri svojem gospodarju priljubljenost. Kinološko gledano nimam navade, da bi lastnika psa razočaral, sploh je to važno pri otrocih. Vsakemu pohvalim »peseka«, in razigranega srca grejo od mene, češ, če Račnik reče, da je v redu, je pa že. Drugače pa sem bil takrat, ko sem bil v komisiji za ocenjevanje lavinskih psov, zelo kritičen.»

«Dobro je, tov. Račnik, vendarle morava reči še kaj o vaših 37 letih v železarni. Za danes vemo, kako je, vi pa povejte, kako je bilo.»

«Lepe spomine imam čisto na začetek dela v železarni. Začel sem s petnajstimi leti. Ponoči me je bilo še strah okrog hoditi, pa so me stari valjarji vseeno poslali k Meležniku po mošt. Ko sem ga prinesel, pa ga piti nisem smel; si presmrkav, so rekli. Tudi ko sem šel s prvo plačo

k Poriju, so me stari valjarji ven gnali: pob, zgini, so rekli. Porabili pa so me za vse. S šajtrgo' smo hodili po pivu mimo vratarja.

Vedno pa se razveselim, ko se spomnim, kako je bilo, ko smo zgradili prvi fabriški dimnik. S kolegom sva pred otvoritvijo zlezla vanj, ko pa sva prišla dol, naju je pričakal Apohal in za uhlje vlekel v obrat; hecno je bilo, za uhlje.»

«Zal pa vam najbrž ni, da je za vami že toliko let, saj so, kot pravite, vredna spomina.»

«Kaj mi bo žal. Jaz se počutim še zelo mladega, zelo vitalnega. Če bi šel tekmoval z 19-letnim »pobičem«, ga zadaj pustim! To naredi narava. In zato, ker sem tak, bom ob odhodu v pokoj organiziral banket v Nami. Povabil bom okoli 40, 43 ljudi. Imam poseben spisek. Povabil bom vse tiste, ki so mi karkoli dobrega naredili v železarni. Ogromno prijateljev imam, čeprav jih ne pobiram na cesti, ampak jih izbiram sam.»

«Aha, to bo torej slovo poslednjega Mohikanca iz Valjarne, kot je slišati.» (Op. Mohikanci so izumrlo severnoameriško indijansko pleme).

«Od generacije, ki je začela 50. leta, sem ostal sam. Nekaj jih je odšlo drugam, veliko pomrlo. Če bi naredil spisek, je gotovo 200 ljudi, ki so pomrli, pa sem jih poznal, veliko zaradi alkohola. Srečen sem, da sem šel zdrav skozi vsa ta leta, lahko potrkam. Lahko pa tudi rečem, da sem si sam zdravje ohranil. Slavje bom naredil iz veselja, da sem še takšen, kot sem. Povabljeni pa si tudi ti.»

Presenečena sem se mu zahvalila, tudi za pogovor.

«Banda» s proge ni mogla dočakati, da bi nehala, in jo je, ko sva se vrnili v obrat, ravno mahnila na kavo. Progo je ustavila že prej, saj smo se zmenili, da se bodo vsi skupaj z Račnikom pred njenimi mogočnimi valji fotografirali; za spomin, ki pa ga bo prinesel šele čas.

Danes je pa to še zdaj, tukaj, resnično, in Račnik med njimi zdrav, vesel in zadovoljen sam s sabo in z vsemi okrog sebe.

Ko sem hitela s šihla in so ugasnjeni stroji in popoldansko sonce naredili železarno prav prijazno, sem si mislila, da je vse skupaj pravzaprav čudovito.

Helena Merkač

Priporočljive so granulacije koksca in kokcoveca. Odlično se obnesejo tudi vse vrste briketov. Naši črni premogi zaradi obilice žvepla in sprimkov niso primereni.

Drva, predvsem zračno suha, gorijo v kotlih z zelo dobrim izkoristkom.

Na kotel lahko priklopimo tudi oljni gorilnik, NIKAKOR PA NE PLINSKI GORILNIK, KER PROIZVAJALEC SE NIMA ATESTA.

Kljub temu da so kotli konstruirani tako, da je omogočena enostavna strežba, je treba upoštevati določena pravila, če hočemo, da bomo privarčevali gorivo.

— Kotel odpiramo in dodajamo gorivo šele takrat, ko pogoreva naloženi premog (znižuje se temperatura izstopne vode iz kotla).

— Pred ponovnim dodajanjem premoga je treba rešetko kot vse druge rege dobro očistiti in pravilno popraviti žerjavico.

— Iz kurišča odstraniti vso žlindro.

— Vedno, razen za pripravo osnovne žerjavice ob zakuritvi,

moramo napolniti vsaj polovico zalogovnika, sicer dobimo zgorevanje z ogljikovim monoksidom (slika).

— Ob zakuritvi ali ob znižanju temperature dimnih plinov pod 160°C je treba zmanjšati del površine za prenos toplote s preklopom posebne lopute (slika).

— Osnovno žerjavico ob zakuritvi pripraviti z minimalno potrebno količino premoga in s tem preprečiti CO v osnovni naložitvi.

— Ne posegati v kurišče med zgorevanjem.

— Kotel segreti na delovno temperaturo po možnosti s kurjenjem lesa, ker le-ta ne vsebuje žvepla.

— Temperatura vode v kotlu naj ne bo nižja od 60°C in ne višja od 90°C.

— Vse priprepe na odprtinah na kotlu morajo biti dobro tesnjene zaradi bolj učinkovite regulacije toplotne moči kotla in iz varnostnih razlogov.

Če se boste držali teh navodil, bo izkoristek kotla 75%.

Robert Jamšek

OSKRBA Z ENERGIJO V JANUARJU 1988

Ker so cene energentov v januarju ostale še na ravni decembrskih, se tudi stroški porabljene energije v tem mesecu niso bistveno spremenili.

Skupni stroški porabljene energije v železarni znašajo v januarju 4,2 mrd. din in so tako kot cene na ravni decembrskih.

Skupna proizvodnja znaša v januarju po okvirnih podatkih 44.455 ton, to pa je v primerjavi z decembrom 19,7% porast. Temu ustrežno nižji so tudi stroški energije na tono skupne proizvodnje, saj so znašali v decembru 112.930 din/tono, v januarju pa le 93.818 din/tono.

Dobava primarnih energentov je bila v januarju v redu. Redna je bila tudi proizvodnja in oskrba porabnikov z vsemi sekundarnimi energenti. Občasno se je pojavljala motnja le pri oskrbi s kisikom, predvsem zaradi premajhne kapacitete kisikove naprave. Dobava kisika iz tovarne dušika Ruše ni mogoča v vsakem času.

Kot v prejšnjih mesecih smo tudi v januarju zbrali v smislu štednje 7400 l odpadnih olj, ki jih potem pokurimo v ogrevnih pečeh.

Poraba energentov je bila v večini primerov pod planom, in to do 27,5%. Plan porabe smo presegli le pri hladilni vodi za 2,7%, sanitarni topli vodi za 0,4% in pri kisiku za 2,6%. Če pa primerjamo skupno proizvodnjo proti decembru 1987, vidimo, da je bila ta večja za 19,7%, večja pa je bila tudi poraba energentov. Iz tega sledi, da so tudi specifične porabe na enoto ostale v mejah decembrskih.

1. Primarni energenti	Poraba	Str. v 1000 din
Elektro energija	19 828 100 kWh	1 671 956
Zemeljski plin	5 827 506 Sm ³	1 437 199
Butan propan	16 310 kg	6 474
Mazut	471 360 kg	141 815
Koks	11 340 kg	1 452
Karbid	13 700 kg	7 878
2. Sekundarni energenti	Poraba	Str. v 1000 din
Acetilen	5 053 kg	14 090
Industrijska voda	1 658 130 m ³	209 993
Sanitarna topla voda	12 660 m ³	49 824
Para	4 891 200 kg	202 252
Centralno ogrevanje	13 309 000 MWh	540 142
Kisik	558 821 kg	171 561
Komprimirani zrak	6 242 000 m ³ _n	73 736
Čisti dušik	86 m ³ _n	157
Tehnični dušik	40 576 m ³ _n	8 592
Argon	12 817 m ³ _n	97 890

Jože Oder

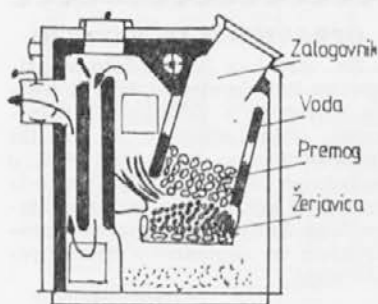
Za boljši izkoristek toplote

TRAJNOŽARNI KOTEL ZA CENTRALNO OGREVANJE

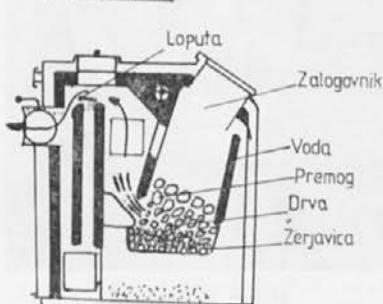
V trajnožarnem kotlu lahko kurimo skoraj z vsem, kar gori. Z ekološkega vidika ni dovoljeno kuriti lakiranega ali impregnirane

nega lesa, plastike, gume, tekstilnih odpadkov, odpadnih olj, kemikalij in zdravil. Kotel je konstruiran in izdelan za naše plemo, od lignita do rjavih premogov.

Minimalna polnitev zalogovnika

Zakuritev

IZZIV

Možnosti za nadaljnji razvoj naše občine

Prispevki pod naslovom »Izzivi« so me vzpodbudili, da sem prelistal še enkrat vse tri zbornike »Med Peco in Pohorjem«. Skozi vse gradivo se vleče kot rdeča nit dejstvo, da je razvoj koroške regije pogojen skoraj izključno od bolj ali manj pametnega izkoriščanja naravnih bogastev tega območja (kovinske in nekovinske rudnine ter les). V prvi polovici prejšnjega stoletja so bile izčrpane uporabne zaloge železove rude, v začetku tega stoletja zaloge premoga in sedaj usihajo zaloge svinčeve in cinkove rude. Pred sto leti je zato propadla železarna na Prevaljah, ker ni mogla s svojim programom konkurirati onim bližje surovinam in glavnim prometnim potem. Obdržala se je mala železarna na Ravnah s svojim specialnim programom. Z bogatenjem znanja (dopolnjevanjem programov in posodabljanje proizvodnih naprav) in z že boljšimi transportnimi potmi bo imela zagotovljeno prihodnost. V teku je izgradnja še zadnjih čistilnih naprav, ki bodo povsem odpravile onesnaževanje okolja (ozračja in vodotoka) iz železarne.

Modernizacija tovrstne dejavnosti pa pomeni tudi racionalizacijo dela in s tem mnogo počasnejšo rast zaposlovanja. Pri tem je iluzorno razmišljati o dislociranih proizvodnih celicah, saj sami avtorji navajajo, da potrebnih pogojev za to še zelo dolgo ne bo na Koroškem.

V razvitem svetu velike organizacije ne propadajo, kot je navedeno v enem prispevku, temveč spretno izkoriščajo obrtnike in mala podjetja. Teh malih se pa res vsakodnevno rojeva na tisoče, vendar jih tudi na tisoče vsakodnevno propada. Obdržijo se le, dokler so inovativni, to je konkurenčni kot kooperanti velikih. Če velikemu podjetju trda preda, najprej odteguje delo kooperantom in s tem zagotavlja nadaljnje delo svojim delavcem. Z močnimi razvojnimi službami dopolnjuje in spreminja proizvodne programe in se povezuje z drugimi velikimi.

Iz zbornikov je razvidno, da obstajajo v koroški regiji še druge nekovinske rudnine, ki bi se jih splačalo izkoriščati. Prvovsem sta to diabaz in pegmatoid. V programu zapiranja rudarskih obratov in flotacije Rudnika Mežica še ni kaj napisanega o preorientiranju na to področje. Program je bolj usmerjen na kovinsko industrijo. Zakaj ne bi še naprej izkoriščali naravnih danosti in pri tem izkoristili bogate rudarske izkušnje?

Diabaz je, kot beremo, surovina za: stekleno izolacijsko volno, primes za obrabne asfaltne površine, kot nosilna asfaltna površina, za asfaltne makadamske obdelave. In zraven je že kar predlog za dogovarjanje s Termiko Ljubljana in Izolirko Jesenice za soinvestiranje takšnih obratov. Ti podjetji to surovino dovažata iz Hrvaške. Te kamenine je menda ogromno v Javorju in bi jo lahko predelovali, verjetno najmanj vse naslednje stoletje. In si že predstavljam predor pod Bačovskim vrhom iz doline Javorskega potoka v dolino Velunje (kaj je 1300 m predora proti 800.000 m rudniških rovov?!). S tem bi skrajšali pot teh proizvodov do

glavnih porabnikov za 50 km. Odrle bi se za zgornjo Mežiško dolino nove svetlejšje perspektive (turizem, trgovina).

Na področju Žerjava in Jazbine so baje velike zaloge glinastih škrlavcev za klinker keramične proizvode. Ali bodo kakšne odločitve tudi v to smer?

Razvoj Črne je bil vedno odvisen od razvoja rudnika, ne pa od kmetijske dejavnosti. Sedaj, ko tečejo zadnja leta rudarjenja, je čas za pripravo izkoriščanja drugih kamenin v neposredni bližini. Tozadevne sodobne naprave ne bodo ekološko ogrožale okolja, zagotavljale pa bodo nadaljnji razvoj zgornje Mežiške doline.

Pegmatoida je menda na milijone ton v nedrih Zelenbrega in Strojne. To je »surovina za steklarsko industrijo, glinence za dodatke v papirni industriji in sljudo kot osnovo za industrijo izolatorjev.« (Če se pri tem komu toži po idiličnem kmečkem življenju, naj si prebere knjigo »Strojna in strojanci« dr. Makarovičeve!)

Lesna industrija koroške regije še tudi ne izkorišča dovolj pametno naravnih danosti, saj še vedno blizu 70% lesne mase odhaja iz regije v obliki navadnih desk.

Torej možnosti za nadaljnjo industrializacijo v naši dolini na podlagi naravnih danosti je še mnogo, le hoteti je treba.

Stokanje o praznih in skoraj praznih šolah v odmaknjenih krajih je

ŽELEZARJI DELEGATI

O vlogi SIS za zaposlovanje

Železarji delegati so tudi naši delavci, ki opravljajo odgovorne funkcije zunaj železarne. Eden med njimi je tudi Milan Božinovski, ki je predsednik skupščine Samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje v občini Ravne.

Osem let že intenzivno dela na področju zaposlovanja: štiri leta je bil delegat KS, dve leti podpredsednik skupščine SIS in dve leti predsednik. Za predsednika je v zdajšnjem evidentiranju predlagan še za naslednji dve leti.

Kot sam pravi, ga to delo zanima. Žene ga stalna želja po spreminjanju stanja na boljše in prepričanje, da se človek ne sme zadovoljiti z nekimi nevideznimi stalnicami. Prav tako prihaja pri njem do izraza afiniteta z delom, ki ga kot referent za samoupravo, kadrovske zadeve in OD opravlja v tozdu Valjarna.

Z letošnjim marcem je končano eno obdobje njegovega dela v skupščini. Zato bo povedal, kako uspešno je to delo bilo. Ker pa postaja zaposlovanje vse zanimivejše družbeno področje, saj delovne organizacije tesno zapirajo svoja vrata, in je številno brezposelnih vedno večje, bo povedal tudi, kako se lahko SIS vključuje v reševanje te problematike.

»Kar se tiče našega preteklega dela, moram reči, da bi lahko bilo uspešnejše, če bi bili v njem zasebni interesi delegatov manjši in če bi bil

res bolj nostalgičnega izvora kot lo-gičnega razmišljanja in planiranja. Znano je, da se ljudje odseljujejo s hribovitih predelov v urbana industrializirana naselja že skoraj 200 let. Naša regija pri tem ne more biti izjema. Do sedaj je družba že veliko storila za olajšanje življenja v hribovitem svetu: šole, ceste, elektrika, telefoni. Nadaljuje se strokovna in gmotna pomoč pri preusmerjanju perspektivnih kmetij v živinorejo. Sicer pa je veliko kmetij bogatih z gozdovi. Odziv bi lahko zmanjšali z ustreznimi kadrovske politiko v OZD. Za otroke je vsekakor bolje, da se šolajo v boljše opremljenih in kadrovske kvalitetejših šolah. Prometne zveze to omogočajo. Najbrž bi bilo gospodarno prazna šolska poslopja prepustiti drugim koristnim namenom. Take zgradbe se lahko preuredijo v planinske ali počitniške domove, v gostišča. To bi bilo v korist razvoju turizma, za katerega večji razvoj bodo sicer dani pogoji šele v naslednjem stoletju.

Glede razvojne politike bi še rad navrgel željo: v prejšnjem in letošnjem letu se zamenjujejo kadri v naši občini na najpomembnejših položajih, tako v gospodarstvu kot negospodarstvu in v upravnih službah. Upam, da se bodo ti vrhovi znali in hoteli hitro dogovoriti za enotno in še uspešnejšo gospodarsko in razvojno politiko tako dolgoročno kot srednjeročno. Da pri tem ni treba čakati na boljše predpise, zakone in novo vlado, naj spomnim na misel, ki jo je izrazil eden od nagrajencev Kraigherjeve nagrade približno takole: uspešen direktor ne izgublja časa s kritiziranjem slabih zakonov in predpisov, ampak se pri svojem načrtovanju in delu prilagaja obstoječemu stanju in družbi in spremembam, ki so v teku.

Anton Vehovar

kontakt kadrovske službe in skupščine, razen redkih izjem, močnejši. Bili so le redki primeri, ko so bili delegati oboroženi s stališči svojih strokovnih služb, pa čeprav so delegati praviloma ljudje iz kadrovske dejavnosti. Kljub temu je skupščina, resda oziraje se na nasvete strokovne službe, vedno oblikovala svoje pripombe in stališča na gradivo. Prav usklajevanje stališč delegatov iz OZD in KS v zvezi z načrtovanjem kadrovske reprodukcije pa je tudi osnovna vloga skupščine.

Milan Božinovski

V zadnjem času niso redka spravevanja o potrebnosti nekaterih SIS, tudi njihovih skupščin. Mogoče sem že tudi pod vtisom predlogov za ukinitve nekaterih SIS, vendar menim, da je naša skupščina kot mesto dogovarjanja potrebna, če je seveda celovito izpeljan namen organiziranosti skupščine. Ker pa je specifičnost področja, ki ga pokriva skupščina, zadeva posameznikov, ki se jih problematika tiče direktno ali pa ne, je bila aktivnost skupščine zelo različna. Do izraza so prihajali mnogi problemi. Od tega, ali je prav, da je skupščina enodomna in da o nezaposlenih (ki bi morali biti zbor uporabnikov) razpravljajo zaposleni, saj je za nezaposlenega nezaposlenost ogromen problem, za zaposlenega pa to sploh ni problem; do problemov poklicnega usmerjanja, ko se starši in otroci zaradi svoje aspiracije praviloma odločajo drugače, kot svetujejo poklicni usmerjevalci, ko imajo poklice, pa spet pridejo v skupnost, če ne dobijo službe; do razkoraka, ko skupnost na oblikovanje vzgojno-izobraževalnih procesov ne more vplivati, ker je to sfera izobraževanja, z ljudmi, ki jih šole dajo, pa nimajo zaposlitve, pa se mora ukvarjati itd.

O vključevanju skupnosti v razreševanje trenutnih razmer pri zaposlovanju pa moram reči, da je bil problem zaposlovanja v občini Ravne do zdaj še obrobjen. Zato problem odkrite nezaposlenosti v preteklosti ni povzročil bistvenih pritiskov. S sprejetjem zakona o stečajih pa je prišlo tudi do sprememb zakona o zaposlovanju v smislu zagotavljanja večje socialne varnosti.

V prihodnje, ko bo delo kot najdobrina postalo zelo iskano, bo delo skupščine SIS, strokovne službe in kadrovske službe gotovo izjemno zahtevno. Pri planiranju kadrovske reprodukcije za leto 1988 so bile OZD že dolžne povedati, ali pričakujejo ekonomske viške. Treba bo preiti od ekstenzivnega zaposlovanja (zaposeliti vse, kar je), k racionalnemu itd. Vse to pa je že stvar kadrovske službe in ne skupščine. Poudariti moram, da skupščina ni za operativne namene, in da je zato lahko npr. pri problemu zaposlovanja žensk v občini Ravne, pri katerem se je pokazalo, da v zavesti dejavnikov ni bil dovolj prisoten, le opozarjala na potrebo.

Dejansko je tako, da več kot opozarjati na probleme ne moremo. Škarje imajo v rokah drugi. Kar se tiče zapiranja vrat delovnih organizacij in vedno večje množice nezaposlenih, sta skupščina in zveza skupnosti za zaposlovanje v spremembah delovne zakonodaje dali pobudo, da mora biti za delovno mesto omogočena konkurenca, kar pomeni, da širše družbene skupnosti ne zanimajo le tisti, ki so ostali brez dela in ki — mimogrede — niso le »predmet« dela skupščine SIS za zaposlovanje, ampak širše družbene skupnosti, temveč da to družbo zanimajo tudi tisti, ki so zaposleni, a neustrezno.«

H. Merkač

OPRAVIČILO IN PREKLIC

Za vse, kar bi se dalo v prispevku Bolj je visoko, bolj je luštno (intervju z Zdenkom Krajnikom), objavljenim v 2. številki Informativnega fužinarja 1988, o pokojnem dr. Eratu iz Dravograda razumeti kot žalitev, se na zahtevo žene Sonje Erat iskreno opravičujem in zapisano o njem preključujem.

Helena Merkač

FUŽINAR ZA RAZVOJ

Naša inovativna dejavnost v letu 1987

OBLIKE INOVATIVNE DEJAVNOSTI IN ŠTEVILO VKLJUČENIH DELAVCEV

od 1.1. - 31.12. 1987

Splošno gospodarsko krizo povzroča tudi kriza v inovativni dejavnosti. Ugotovitve o tem morajo kljub splošni drugačni tendenci voditi k iskanju izhoda v večjem znanju. Kljub temu pa se izboljšuje družbeno ozračje za inovacijsko dejavnost, kar se kaže v vse večjem številu OZD, v katerih vse bolj aktivno inovativno delujejo. Toda samo to še ni dovolj. Treba se je lotiti predvsem izoblikovanja zamisli, usmerjanja in uresničevanja, kot pravi M. Mulej. Zato je treba voditi inovacijsko politiko kot del družbene politike. Poraja pa se možnost, da se vodi inovacijsko politiko kot politiko znanja in ustvarjalnosti v OZD ter da se v teh okvirih združijo vsi delavci v prizadevanjih za njeno uresničitev. To pomeni, da je rešitev krize ne samo v racionalnem ekonomskem vedenju v reprodukciji, v odgovornem finančnem in tržnem vodenju, pač pa tudi v znanju in ustvarjalnosti.

Tej gospodarski krizi se ni izognila niti Železarna Ravne, kar se je ob koncu leta tudi videlo v nekakšni nastrojenosti delavcev proti ustvarjalnosti in inovativnosti. Kljub tem negativnim tendencam, ki se zaradi vsesplošnega gospodarskega stanja pojavljajo pri nas, pa smo v železarni dosegali tekmene rezultate v inovativni dejavnosti, ki nas postavljajo v sam vrh slovenskega gospodarstva tako po številu vključenih delavcev v inovativno dejavnost kot pa doseženem povečanem dohodku od inovativne dejavnosti. Število delavcev, ki so vključeni v vse oblike inovativne dejavnosti, je v letu 1987 porastlo

TOZD, DSSS	DELAVCI		KORISNI PREDL.		KROŽ. KVAL.		UST. NAL.		INOVACIJSK.		AKTIV. SKUPAJ	
	skup. št.	akt. št.	št. K.P.	del. št.	št. kr.	del. št.	št. nal.	del. št.	št. ino.	del. št.	pred. št.	del. št.
JEKLABNA	415	35,4	60	85	-	2	19	31	54	29	133	147
JEKLOLIVARNA	682	9,2	6	8	-	-	5	28	57	27	68	63
VALJARNA	470	31,5	27	39	2	21	24	45	47	43	100	148
KOVAČNICA	300	22,6	9	16	3	26	8	14	28	12	48	68
JEKLOVLEK	117	28,2	19	24	-	1	2	3	20	5	41	33
T S D	203	25,1	29	37	-	-	1	1	11	13	41	51
KALILNICA	64	45,3	6	6	1	6	7	7	20	10	34	29
ORODJARNA	92	22,8	7	12	-	-	5	7	1	2	13	21
S I D	546	8,2	4	4	-	-	3	4	59	37	66	45
IND. NOŽI	228	21,0	8	9	-	-	9	27	11	12	26	48
PNEV. STROJI	202	15,8	16	18	-	-	7	9	15	5	38	32
VZMETARNA	103	46,6	17	23	1	9	3	5	13	11	34	48
T R O	338	19,2	25	30	-	-	9	14	27	21	61	65
KOVINARSTVO	169	32,5	10	11	-	18	18	20	10	6	40	55
BRATSTVO	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MONTER	322	4,6	6	7	-	-	-	-	4	8	10	15
ARMATURE	169	40,8	25	36	-	-	7	8	13	11	13	45
ENERGIJA	136	47,0	15	17	-	-	8	11	23	11	16	36
E T S	242	73,5	29	39	-	-	84	103	2	36	115	178
S G V	494	47,3	82	124	-	1	26	31	7	78	115	234
TRANSPORT	122	6,5	5	3	-	5	-	-	-	-	6	8
F I I	71	95,7	5	9	-	-	45	51	-	8	50	68
R P T	300	92,0	19	29	1	11	121	211	3	25	144	276
KOMERCIALA	275	12,7	3	2	1	5	20	27	-	1	24	35
K K	226	46,9	8	9	-	1	61	85	2	11	71	106
DRUŽB. STAND.	150	17,3	6	6	2	15	5	5	-	-	13	26
DS ZA RAČ.	120	10,8	-	-	-	-	7	13	-	-	7	13
D S G	86	42,4	5	7	-	-	63	93	19	7	87	107
K S Z	230	22,1	7	12	2	13	16	25	1	1	26	51
P F S	47	57,4	-	-	2	20	6	7	-	-	8	27
SKUPAJ:	6.997	30,4	468	622	20	169	593	902	433	437	1.504	2.130

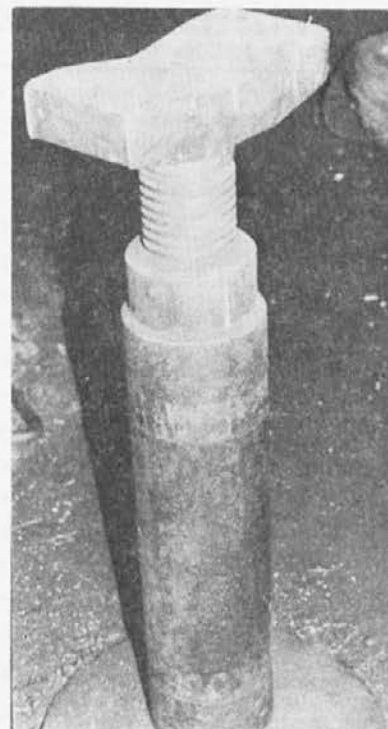
NAŠI INOVATORJI PO DEJANSKI IN ZAHTEVANI IZOBRAZBI:

Šola/izobrazba	Dejanska	%	Zahtevana	%
NOŠ	30	6,9	0	0
OŠ	11	2,6	7	1,6
PŠŠ	21	4,9	10	2,3
SPŠ	143	33,0	161	37,2
DPŠ	62	14,3	60	13,9
ŠŠ	81	18,7	65	15,0
VŠŠ	38	8,8	61	14,1
VŠ	42	9,7	69	15,9
MG	4	0,9	0	0
D	1	0,2	0	0
SKUPAJ:	433	100	433	100

na skoraj tretjino, glede na četrtno v letu 1986. Iz tabele je razvidno, kateri tozdi so bili v inovativni dejavnosti najbolj aktivni. Pri tem pa moramo opozoriti na tiste tozde, kjer je inovativna dejavnost porinjena na stranski tir (Jeklolivarna, SID, Monter, Transport...). V eh tozdih bo treba v bodoče narediti kvaliteten preskok v inovativnost.

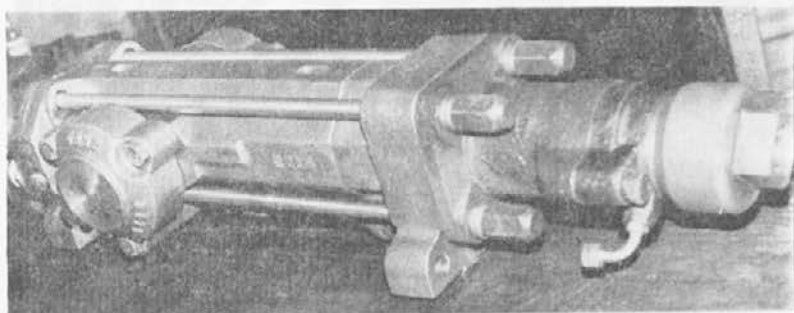
Število inovacij se je povečalo v letu 1987 na 480 glede na 212 v letu 1986, kar pomeni povečanje za faktor 2,29. Letni povečani dohodek v letu 1987 je bil 5.335.496,971 in je za faktor 2,73 večji od leta 1986 (1.952.434.104). Izplačana nadomestila avtorjem inovacij so bila v višini 181.209.827 din, kar pomeni povečanje glede na leto 1986

Št. št.	TOZD	IZOLACNA NAPOVEDILA ZA INOVACIJE						Letni povečani dohodek	Izplačana nadomestila	Število inovatorjev	KORISNI PREDL. (K.P.)		KROŽNA KVALITETA (K.K.)		Skupaj št. št.
		1	2	3	4	5	6				št.	del.	št.	del.	
11	JEKLABNA	1	17	10	2	2	55	924.092.620	31.213.750	29	50	-	-	-	
12	JEKLOLIVARNA	19	21	23	8	2	58	568.442.185	25.266.377	28	6	-	-	-	
13	VALJARNA	22	14	16	4	-	56	1.281.210.976	38.089.076	32	27	2	-	-	
14	KOVAČNICA	6	8	9	4	1	25	1.080.523.387	25.279.890	11	9	3	-	-	
16	JEKLOVLEK	7	8	1	-	2	20	88.218.325	3.123.421	5	19	-	-	-	
20	TSD	10	3	1	1	-	15	111.573.613	5.847.572	13	29	-	-	-	
22	KALILNICA	10	2	2	2	1	21	230.655.900	10.236.211	10	6	1	-	-	
23	ORODJARNA	-	1	-	-	-	1	9.755.915	193.287	2	7	-	-	-	
24	STROJI IN DELI	15	17	18	9	5	50	322.512.424	18.022.827	8	-	-	-	-	
25	INDUST. NOŽI	6	1	2	2	-	11	79.579.997	2.854.209	12	8	-	-	-	
26	PNEV. STROJI	8	5	7	4	4	28	119.724.597	8.628.510	5	16	-	-	-	
27	VZMETARNA	2	5	4	2	1	14	124.499.534	4.786.295	11	17	1	-	-	
51	TRO PREVALJE	11	7	10	2	-	30	40.785.615	2.166.362	21	25	-	-	-	
53	KOVINARSTVO	1	4	6	1	-	10	23.818.961	892.768	6	10	2	-	-	
66	MONTER	4	-	-	-	2	6	39.952.199	1.738.771	8	6	-	-	-	
68	ARMATURE MUTA	6	1	2	1	-	12	16.723.900	2.322.668	13	25	1	-	-	
34	ENERGIJA	4	5	3	-	-	12	189.827.760	1.326.809	16	15	1	-	-	
35	ETS	2	-	-	-	-	2	43.762.081	1.331.810	26	29	-	-	-	
36	SGV	-	4	1	1	1	7	37.688.413	2.598.007	78	82	-	-	-	
37	TRANSPORT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
60	PII	-	-	-	-	-	-	-	-	8	5	-	-	-	
81	RPT	3	1	-	-	-	4	29.724.442	1.654.204	25	19	1	-	-	
82	KOMERCIALA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	-	-	
83	KONTN. KAKOVOST	2	-	-	-	-	2	9.577.974	497.787	11	8	-	-	-	
84	DRUŽB. STAND.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	-	-	
91	DS RAČ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
92	DS ZA GOSPOD.	2	3	4	3	5	17	8.190.554	507.190	7	5	-	-	-	
93	DS ZA KSZ	1	-	-	-	-	1	185.022	20.558	1	7	2	-	-	
94	DS PFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
SKUPAJ		159	129	116	46	31	480	5.135.896.971	181.209.827	433	458	611	20	160	
Leto 1986		121	46	36	-	9	212	1.952.434.104	37.378.668	260	380	494	29	227	
Indeks 87/86		131	287	322	-	344	229	271	485	160	121	129	66	70	

»Tnalo«

RAZVILI SMO NOVO HIDRAVLIČNO KLADIVO

Po uspešnem obdobju razvoja pnevmatičnih kladiv so pred leti začeli v RPT razvijati hidravlična kladiva. Najprej so razvili hidravlično razbijalno kladivo, nato tri bagerska razbijalna in letos prvo vrtalno hidravlično kladivo HVK 110.

Izdelali so tri prototipe, ki jih bodo preizkusili v Rudniku urana na Žirovskem vrhu, v Geotehniko Zagreb ter na Geološkem zavodu v Ljubljani. Če se bodo obnesli, bodo začeli kladiva v tozdu Pnevmatični stroji serijsko izdelovati.

Hidravlično kladivo ima v primerjavi s pnevmatičnim mnoge prednosti. Če vzamemo za pnevmatično kladivo 100%, potem so za hidravlično odstotki naslednji: poraba energije 60%, stroški vrtalnega pribora 70%, stopnja učinkovitosti vrtnja na izmeno 130%, vibriranje 40% in hrup 60%. Njegova masa je 110 kg, hitrost vrtnja od 1 do 2 m na minuto, premeri vrtnja pa so od 38 do 88 mm. Pogonja ga diesel ali elektro hidravlika.

To kladivo je le člen v fazi razvoja celotnega vrtalnega stroja na gosenicah. Je prvo tovrstno kladivo v Jugoslaviji, zato je njegov pomen še večji. Do zdaj smo takšna kladiva samo uvažali, po trenutni ceni 18.500 \$ brez carine.

H. M.

(37.378.669) za faktor 4,85. Pri tem pa ni upoštevana vsota, ki smo jo vsi zaposleni v decembru '87 prejeli iz naslova inovativne dejavnosti. V teh inovacijah je sodelovalo 433 avtorjev, katerih izobrazbena struktura je razvidna iz tabele.

Koristnih predlogov je bilo 458, ki jih je predlagalo 611 ljudi, kar pomeni 1,2-krat več kot v letu 1986 (380 K. P. : 494 delavcev).

1.1. - 31.12.1987

TOZD	Št.		Del.področje			Stopnja ustvarj.		
	nal.	del.	1	2	3	1	2	3
JEKLARNA	19	31	19	3	9	7	16	8
JEKLOLIVARNA	5	28	13	15	-	-	25	3
VALJARNA	24	45	21	21	3	4	28	13
KOVAČNICA	8	14	10	4	-	-	4	10
JEKLOVLEK	2	3	-	3	-	-	3	-
T S D	1	1	-	1	-	-	1	-
KALILNICA	7	7	5	2	-	-	6	1
ORODJARNA	5	7	2	4	1	1	6	-
S I D	3	4	3	-	1	-	3	1
IND. NOŽI	9	27	5	15	7	3	24	-
PNEVM. STROJI	7	9	2	5	2	-	9	-
VZMETARNA	3	5	3	2	-	-	3	2
T R O	9	14	6	6	2	1	8	5
KOVINARSTVO	18	20	2	16	2	2	13	5
ARMATURE	8	13	2	10	1	3	10	-
ENERGIJA	11	23	3	19	1	-	23	-
E T S	84	103	25	48	30	26	45	32
S G V	26	31	11	20	-	4	23	24
P I I	45	51	13	35	3	6	21	24
R P T	121	211	32	176	3	24	149	38
KOMERCIALA	20	27	6	21	-	-	24	3
K K	61	85	26	43	16	13	53	19
DRUŽB. STAND.	5	5	2	3	-	-	3	2
RAČUNOVODSTVO	7	13	3	8	2	5	7	1
D S G	63	93	16	77	-	15	73	5
K S Z	16	25	12	12	1	2	13	10
P F S	6	7	2	5	-	1	2	4
SKUPAJ:	593	902	244	574	84	117	595	190

Precejšnje nazadovanje smo dosegli pri kroških kvalitete, saj je število le-teh precej padlo z 29 v letu 1986 na 20 v letu 1987. Število KK se je zmanjšalo verjetno zaradi uvedbe nove kategorije inovativne dejavnosti — ustvarjalnih nalog, nekaj krivde pa nosijo tudi pospeševalci po tozdih zaradi animacije delavcev za to dejavnost. To bomo poskusili doseči z ocenjevanjem pospeševalcev po aktivnostih. Kljub temu pa je bilo delo pospeševalcev v letu 1987 na splošno zadovoljivo.

Zelo kvalitetno je zažvela oblika ustvarjalnih nalog, saj je v 593 nalogah sodelovalo 902 delavcev. Iz tabele je razvidna udeležba delavcev po tozdih ter njihovo delovno področje in stopnje ustvarjalnosti nalog. Kljub težnjam k ukinitvi ustvarjalnih nalog pa lahko z gotovostjo trdimo, da so ustvarjalne naloge kvalitetno prispevale k boljšemu uspehu železarne, kar smo ugotovili tudi v analizi ustvarjalnih nalog, ki so bile končane v zadnjih šestih mesecih leta 1987. To analizo smo opravili v januarju in izsledki so dostopni v službi za inovacije ter na PO.

Mag. Matic Tasič

ON-LINE informacijske poizvedbe po bazah podatkov

»Informacija je bistveni del nacionalnega bogastva in dostop do nje je ena temeljnih človekovih pravic. Oblikovanje in izvajanje nacionalne informacijske politike mora zagotoviti vsem, ki delajo v upravnih, izobraževalnih, znanstvenih in kulturnih dejavnostih, dostop do informacij, katere potrebujejo. Prioritete v nacionalnem planiranju morajo zato biti izražene v specializiranih informacijskih podsistemih. Informacija ni le nacionalno bogastvo, pomembno za znanstveni in gospodarski napredek, temveč je sredstvo družbene komunikacije. Osebnosti, poklici in družbeni razvoj posameznika je odvisen od količine, kvalitete in dostopnosti informacij, ki jih potrebuje. Končni cilj informacijske politike mora biti informirana družba.«¹

v tiskani obliki, dostopno samo še on-line.« Strokovnjaki so torej izpostavljeni pravi poplavi (overflow) informacij, bistveno vprašanje pa je, KAKO ob pravem času priti do ustrezne, kvalitetne informacije. Klasično ročno iskanje informacij po bibliografijah, referatnih revijah, indeksih zahteva izredno natančnost in sistematičnost (odbiiranje relevantnih informacij), hkrati pa je to precej zamudno delo. Strokovnjaki pa tudi največkrat potrebujejo najnovejši podatek o znanstvenem dosežku na svojem področju. Dostop do teh jim omogočajo on-line informacijske poizvedbe po (tujih) bazah podatkov, to pomeni poizvedbe uporabnikov direktno prek terminala in telekomunikacij na računalniške ponudnike. Podatkovne baze so dosegljive prek host-a (gostitelj baz podatkov), število baz in hostov pa v svetu izredno narašča. Med najbolj znanimi informacijskimi sistemi so:

DIALOG, Palo Alto, Kalifornija
PERGAMON INFOLINE, London
DATA STAR, Bern
STN International, ZRN
FIZ TECHNIK, ZRN itd.

V Sloveniji so se nekateri informacijski centri že konec 70-tih let povezali z različnimi informacijskimi sistemi (npr. informacijski center za biomedicino z DIMDI, Informacijski

D&B - INTERNATIONAL DUN'S MARKET IDENTIFIERS[®] File 518

Coverage: Current
File Size: 502,330 records
Updates: Quarterly reloads
Provider: Dun's Marketing Services, Mountain Lakes, NJ

D&B - INTERNATIONAL DUN'S MARKET IDENTIFIERS[®] contains directory listings, sales volume and marketing data, and references to parent companies for over 500,000 non-U.S. companies. Leading companies in 133 countries are selected for inclusion based upon size as determined by sales volume, national prominence, and international interest. Names, addresses, SIC codes, annual sales, number of employees, type of company, D-U-N-S numbers, parent company, and other information are provided for each company listing. Public and private companies are included.

DIALINDEX Categories: ICO
\$100/consum. hour. \$2,000/full record printed offline or typed or displayed online.
75¢/REPORT element.

Priloga 1

Informacijski pritisk je iz dneva v dan hujši, število (in obseg) znanstveno-strokovnih revij nenehno narašča, hkrati pa je tovrstno literaturo vse težje nabavljati, saj tudi cene teh revij izredno hitro naraščajo. Peter Harvard-Williams² je med tistimi informatiki, ki menijo, da bo verjetno »izdajanje in tiskanje večine znanstvenih in tehničnih informacij postalo do preloma stoletja tako drago in neekonomično, da bo večina sekundarnega gradiva (abstrakti, indeksi), ki je sedaj dostopno on-line in

*CONSUMER REPORTS File 646

Coverage: Monthly issues 1982 to the present; 1982 Buying Guide Issue
File Size: 800 records
Updates: Monthly
Provider: Consumers Union, Mount Vernon, NY

CONSUMER REPORTS contains the complete text of the eleven regular monthly issues of the printed *Consumer Reports*. Published by the nonprofit Consumers Union, *Consumer Reports* is the nation's preeminent product-test and consumer advisory publication. Consumers Union does not permit users of its material to use its name or work, including the CONSUMER REPORTS database, in advertising or as an endorsement of any product or service or for any other commercial purpose. *Consumer Reports* publishes results of tests on products ranging from major purchases such as automobiles and appliances to everyday items, such as foods and cleaning supplies. Test reports include brand name ratings and Consumer's Union recommendations. Also examined are financial services and money management organizations, health, nutrition, and other medical matters, new laws affecting consumers, and on product recalls.

\$60/consum. hour. 75¢/full record printed offline. \$60/full record typed or displayed online.

Priloga 3

BRITISH BOOKS IN PRINT File 430

Coverage: Current
File Size: 92,000 records
Updates: Monthly
Provider: J. Whitaker & Sons, Ltd., London, U.K.

BRITISH BOOKS IN PRINT provides comprehensive indexing of books published in the United Kingdom plus other books published throughout the world which are printed in the English language and which are available within the U.K. Only those government publications of wide general interest are included. Some maps are also listed in the database. BRITISH BOOKS IN PRINT corresponds to the print publication of the same name.

DIALINDEX Categories: BOOKS

Priloga 2

center, organizacija za znanstveno in tehnično informatiko s sistemom DIALOG, INPADOC, SIC za strojništvo z DATA STAR in FIZ TECHNIK. Informacije iz tujih baz podatkov so prek teh centrov uporabljali tudi strokovnjaki v Železarni Ravne.

Potrebe raziskovalcev in strokovnjakov univerze v Mariboru in v

ACRONYM	CATEGORY
GENTECH	
6	GENERAL SCIENCE & TECHNOLOGY
9	NTIS
12	COMPENDEX*
13	INSPEC 69-76
14	INSPEC 77
34	SCISEARCH* 84
87	SCISEARCH* 81-83
94	SCISEARCH* 78-80
186	SCISEARCH* 74-77
77	CONFERENCE PAPERS INDEX
103	DOE ENERGY 83
104	DOE ENERGY 74-82
142	CURRENT TECHNOLOGY INDEX
165	ENGINEERING MEETINGS*
265	FEDERAL RESEARCH IN PROGRESS
270	SOVIET SCIENCE AND TECHNOLOGY
SPECTECH	
14	SPECIALIZED SCIENCE & TECHNOLOGY
32	ISMEC
33	METADIX
33	WORLD ALUMINUM ABSTRACTS
67	WORLD TEXTILES
96	FLUIDIX
99	WELDSEARCH
102	DOE ENERGY 83
104	DOE ENERGY 74-82
106	AEROSPACE DATABASE
109	NUCLEAR SCIENCE ABSTRACTS
119	TEXTILE TECHNOLOGY
238	SUPERTECH
240	PAPERICHEM
252	PACKAGING SCI & TECH ABS
269	MATERIALS BUSINESS FILE

Priloga 4: DIALINDEX Database Categories

zdrženem delu tega območja so sprožile zahtevo, da se tudi v Mariboru ustvari možnost on-line dostopa do tujih baz podatkov in on-line katalogov. Tako je Univerzitetna knjižnica Maribor v letu 1986 sklenila pogodbo z informacijskimi službami DIALOG v Palo Alto v Kaliforniji. Menim, da bi strokovnjaki širše koroške regije lahko izkoristili bližino Maribora in uporabljali informacijske storitve UKM — procesiranje informacij iz sistema DIALOG; zato nameravam ta informacijski servis podrobneje predstaviti.

Informacijski sistem DIALOG je na voljo uporabnikom že od leta 1972 in jim nudi najnovejšo informacijo iz več kot 280 baz, ki zajemajo širok spekter področij: trženje, bančništvo, pravo, medicina, kemija, biologija, fizika, energetika, tehnologija itd. Baze se nenehno dopolnjujejo, tako da prinašajo najnovejša spoznanja iz posameznih disciplin. V sistemu so dosegljive naslednje kategorije baz:

— bibliografske (najpogostejše): zapisi nudijo bibliografske podatke — citirajo vir, avtorja, naslov in pogosto vsebujejo abstrakt;

— numerične: zapisi vsebujejo statistične podatke, tabele itd. (priloga 1)

— t. i. adresarji/slovarji: nudijo sezname, imenike ipd. (priloga 2)

— t. i. »complete text records« — baze, katerih zapisi prinašajo popoln oziroma celoten tekst članka. (priloga 3)

DIALOG nudi še druge specialne usluge: Dialog OnDisc products (CDROM), Dialmail (elektronska pošta), DialOrder (on-line naročanje primarnih dokumentov), SDI service (selektivna diseminacija informacij); strategija iskanja je shranjena, vsakokrat ko bazo ažurirajo, ponovno stee, rezultate pa pošljejo naročniku), Dialindex — uporabniku pomaga pri izbiri najustreznejše baze za določeno področje oz. temo; itd. (priloga 4)

Sistem DIALOG je dostopen tako rekoč 24 ur dnevno, tudi konec tedna. Vse to je pomembno zaradi uporabnikov zunaj ZDA (časovna razlika!), pozorni moramo biti na komunikacijske konice, preobremenitve omrežja namreč povzročajo motnje,

zaradi katerih je treba poizvedbo tudi prekiniti in jo izvesti ob ugodnejšem času.

Cena on-line poizvedb je določena z več vrst stroški: telekomunikacijskih oz. cene posameznih baz in trde kopije kompletnega zapisa z abstraktom (off-line prints). (priloga 5)

Če pa uporabnik želi kasneje še primarni dokument in ga je treba priskrbeti iz tujih knjižnic ali centrov (British Document Supply Centre npr.) prek medbibliotečne izposoje, predstavlja to še dodatne stroške. Da je poizvedba uspešna in da dobimo čimbolj relevantne zadetke, je potrebno iskanje v najmanj dveh ali treh bazah, to pa pomeni ob približno 10 minut trajajoči poizvedbi tudi 100 \$ ali več (odvisno od baze), uporabnik plača te storitve v dinarskih sredstvih. Seveda predpostavljamo, da je bila strategija iskanja ustrezno zastavljena. Najosnovnejši pogoj za slednje je, da je naročnik dovolj natančno opredelil temo, za katero želi on-line poizvedbo in navedel ključne besede ali deskriptorje (deskriptorje v angleškem jeziku in strategijo iskanja pripravi strokovnjak, ki poizvedbo izvaja, saj ob tem potrebuje kakovostno referalno literaturo, priročnike, ki jih naročnik nima na voljo). Najbolje je, da je naročnik ob iskanju navzoč, če pa to ni mogoče, pa vsaj dosegljiv prek telefona. Kako pomembna je prava strategija iskanja in izbira deskriptorjev, vidimo v naslednjem primeru: (priloga 6)

Mnenje o tem, kakšen profil strokovnjakov lahko poizveduje v bazah, so med informatiki zelo različna, celo nasprotujoča. Na 2. jugoslovanskem posvetovanju univerzitetnih knjižnic v Mariboru¹ je dr. Štefan Adamič opozoril, da gre razvoj znanosti v dve smeri; nastaja vse ožja specializacija znotraj znanstvenih disciplin, hkrati pa se razvijajo znanstveniki »generalisti«. oboji pa morajo tesno sodelovati. Mi-t.n., da je v teh ugotovitvah zajet tudi odgovor na to, kdo oz. kakšen naj bo informatik (ob »mehki« terminologiji za to področje pa bi bil ustreznejši naziv informator). Vsekakor pa se od teh ljudi zahteva, da so vsesplošno raz-

gledani, da znajo upravljati z informacijsko tehnologijo, da obvladajo tuje jezike (angleščino, terminologijo!) in iskanje informacij po konvencionalnih virih informacij itd. Ne smemo pozabiti, da se delo tistega, ki poizveduje, nenehno kontrolira, preverja (zadetki, strategija). Prevladuje mnenje, da lahko posameznik obvladuje do 12 baz (poznati mora kvaliteto, strukturo baz ipd.), nenehno pa mora slediti novim tehnikam iskanja, spremljati odpiranje novih baz ipd. Izobraziti te kadre je zelo zahteven in dolgotrajen proces, zato sem prepričana, da v trenutnih razmerah pri nas ni smiselno in ne ekonomično, da bi po bazah poizvedoval končni uporabnik; vsaj še nekaj časa bomo morali naročati te storitve prek informacijskih centrov, ki so v prispevku omenjeni.

V informatiki se ob hardveru in softveru posveča še vse premalo pozornosti najpomembnejšemu: lifeveru — (operator — programer — ... — informatik — uporabnik).

Zavedati se moramo, da znanstveno-tehnična informacija še ni znanje, vsaka pa je potrebna tako za znanost kot za širšo družbo, in če so znanstveniki odtrgani od informacij, škodimo razvoju celotne družbe (ugotovljeno je, da je v svetu 10⁰/o raziskav zaman!). Znanstvenikom moramo omogočiti dostop do informacij o najnovejših dosežkih, le tako bomo pripomogli k uresničevanju novih, kvalitetnih raziskav, s tem pa ujeli korak v svetovnem razvoju znanosti in tehnologije.

Majda Kotnik-Verčko,
bibliotekarka

Viri in literatura

- ¹ NATIS Objectives for national and international action.
- ² Peter Havard-Williams: Britansko knjižnično in informacijsko izobraževanje in sedanje stanje v praksi (Knjižnica, 1986, 30, 1/2).
- ³ II. jugoslovansko posvetovanje Razvoj univerzitetnih informacijskih sistemov ob podpori sodobne informacijske tehnologije, Maribor, 11. do 13. 11. 1987.
- ⁴ DIALOG Databases Catalog 1987.

DIALOG DATABASES, Rates, and Services by Database Number

Database Number	Online Computer Time Zone	Online Computer Per Month	Full Access of	Office Hour Per Full Record	Online Hour Per Full Record	Search Charge
200 DIALOG* PUBLICATIONS	15	.25	15			C
201 ONTAP* ERIC	15	.25	n/a	n/a	n/a	C
202 INFORMATION SCIENCE ABSTRACTS	70	1.17	35			C
203 AGRIS INTERNATIONAL	50	.83	25		10	C
204 ONTAP* CA SEARCH	15	.25	n/a	n/a	n/a	C
222 CLAIMS* CITATION 1971-	95	1.50	20.00	20.00		
223 CLAIMS* UNITERM 1950-1970	300	5.00	.50	.25		
224 CLAIMS* UNITERM 1971-1981	300	5.00	.50	.25		
225 CLAIMS* UNITERM 1982-	300	5.00	.50	.25		
226 TRADEMARKSCAN*	99	1.65	.45	.35	S	

Priloga 5

SEARCHING FOR ADULTS/CHILDREN
To retrieve adult populations, across the span of the database, child and adolescent populations must be eliminated. This, however, results in possible loss of material relevant, for example, to both adults and children.

Depression in adults

DIALOG
78 DEPRESSION/DE
S1 12409 DEPRESSION/DE
78 (CHILDREN OR CHILDHOOD OR NEONAT? OR INFANT? OR SCHOOL() STUDENTS OR JUVENILE OR ADOLESCEN?)/DE OR PRESCHOOL STUDENTS OR KINDERGARTEN STUDENTS
S2 117432 (CHILDREN OR CHILDHOOD OR NEONAT? OR INFANT? OR SCHOOL()STUDENTS OR JUVENILE OR ADOLESCEN?)/DE OR PRESCHOOL STUDENTS OR KINDERTARTEN STUDENTS
78 S1 NOT S2
S3 9293 S1 NOT S2

Retrieval of adult populations, 1984 updates to the present:

78 S1 AND ADULTHOOD/DF
S4 3809 S1 AND ADULTHOOD/DF

Data-Star

1: DEPRESSION.DE.
RESULT 12409
2: (CHILDREN CHILDHOOD NEONATS INFANTS JUVENILE ADOLESCENS).DE. OR SCHOOL ADJ STUDENTS.DE. OR PRESCHOOL-STUDENTS OR KINDERGARTEN-STUDENTS
RESULT 117432
3: 1 NOT 2
RESULT 9293

Priloga 6

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 7951 Sanger F. & H. Walter: Was der Walzwerker von seiner Arbeit wissen muss. Düsseldorf 1986.
- 7952 Walter J. A.: Press tools and presswork. W. Sussex 1978.
- 7953 Malcolm B. & J. Casson: The manpower planning handbook. London 1984.
- 7954 Štandeker C.: Krmilna in regulacijska tehnika. Ljubljana 1985.
- 7955 Schmiedeteile: Gestaltung Anwendung Beispiele. Hagen 1985.
- 7956 Šček J.: Pot do učinkovite delovne organizacije. Ljubljana 1987.
- 7957 Kicks Tyler G. & J. F. Müller: Standard handbook of consulting engineering practice. New York 1985.
- 7958 Perovič M.: Strokovno izobraževanje že zaposlenih, izraženo v potrebah združenega dela v Sloveniji. Ljubljana 1987.
- 7959 Adamovič Z.: Planiranje i upravljanje održavanjem pomoću računara. Beograd 1987.
- 7960 Žitnik J.: Strukturirano programiranje v basicu. Ljubljana 1986.
- 7961 Damjanović B.: Zbirka zadataka u basicu. Beograd 1985.
- 7962 Zbirka tehničkih propisa u građevinarstvu 2. Beograd 1987.
- 7963 Renner — Sach: Wirtschaftssprache: English-Deutsch. München 1987.
- 7964 Radosavljević Z.: Armirani beton 1, 2. Beograd 1985.
- 7965 Pretnar S.: Kitajska: industrijska lastnina v družbenem in pravnem sistemu sodobnih reform. Kočevje 1987.
- 7966 Vesic I.: Potrošnja vatrostalnog materijala u proizvodnji čelika. Beograd 1987.
- 7967 Lang B.: Psihoterapija i terapijska zajednica alkoholičara. Zagreb 1982.
- 7968 de Heer J.: Phenomenological Thermodynamics. Engelwood 1986.
- 7969 Hawary M. E. El: Control system engineering. Reston 1984.
- 7970 Granet I.: Thermodynamics and heat power. Reston 1985.

- 7971 Henderson La Follete G. & P. R. Voiles: Business english. New York 1987.
- 7973 Obrab R.: Istraživanje stranih zemalja i tržišta. Zagreb 1985.
- 7974 Marčetić T.: Deutsch fuer sie 2. Zagreb 1983.
- 7975 Marčetić T.: Deutsch fuer sie 3. Zagreb 1987.
- 7976 Bavcon L. & A. Selih: Kazensko pravo: splošni del. Ljubljana 1987.
- 7977 Špiler J.: Osební računalnik. (Ljubljana 1987).
- 7978 Špiler J.: AUTOCAD 2. 6. (Ljubljana 1987).
- 7979 Crnković R.: Finančni trg. 2. dopolnjena izd. Ljubljana 1984. (Ekonomski poslovna in org. knjižnica; 37).
- 7980 Bačić H.: Komentar zakona o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela. 2. dopolnjena izd. Ljubljana 1987.
- 7981 Kostelić A.: Nauka o toplini. 5. izd. Zagreb 1987.
- 7982 Kocbek M.: Odškodninska odgovornost delavca. Ljubljana 1987.
- 7983 Norton P.: Die verborgenen Möglichkeiten des IBM PC. 2. izd. München; Wien 1987.
- 7984 Kerningham B. W.: Programieren in C mit dem reference manual in deutscher Sprache. München; Wien 1983.
- 7985 Bradley D. J.: Programieren in Assembler fuer die IBM Personal Computer. München; Wien 1986.
- 7986 Heinzel W.: Arbeitsplatzrechner — professionelle Professional — Konzeption und Einsatz. München; Wien 1984.
- 7987 Haberacker P.: Digitale Bildverarbeitung: Grundlagen und Anwendung. München; Wien 1987.
- 7988 Zbornik člankov in zbirka odločb sodišč združenega dela v SR Sloveniji. Ljubljana 1987. (Zbirka odločb sodišč združenega dela v SR Sloveniji. Knj. 8)
- 7989 Jamsa K.: Turbo pascal programmer's library. Berkeley 1987.
- 7990 Pasahow E.: Electronics ready reference manual. New York (et. al.) 1985.
- 7991 Schildt H.: Artificial intelligence Using C. Berkeley 1987.
- 7992 Schildt H.: Advanced turbo pascal: now includes borland's pascal data base toolboks and turbo pascal graphix toolboks. Berkeley 1987.
- 7993 Holzner S.: Creating utilities with assembly language: 10 best for the IBM PC & XT. New York 1986.
- 7994 Patranabis D.: Principles of process control. New Delhi 1986.
- 7995 Rector R.: & G. Alexy: The 8086 book. Berkeley 1980.
- 7996 Siechert C. & C. Wood: Running PC DOS includes version 3.2 complete users guide plus DOS utilities and applications. Portland 1986.
- 7997 Koren Y.: Robotics for engineers. New York 1985.
- 7998 Hyman M.: Memory resident utilities, interrupts, and disk management with MS & DOS. Portland 1987.
- 7999 Waite M.: C. L.: Morgan: Graphics primer for the IBM PC. Berkeley 1983.
- 8000 Kelley J. E.: PC secrets: tips for power performance. Berkeley 1986.
- 8001 Schildt H.: C: The complete reference. Berkeley 1986.

- 8002 Jones E. Using dBASE III plus. Berkely 1987.
- 8003 Leventhal L. A. & W. Saville: Z 80 assembly language subroutines. Berkely 1983.
- 8004 Timm P. R. (et. al.): Basic business english and communication. New Jersey 1986.
- 8005 Šamšalovič S.: Toplotne pumpe u primeni. Beograd 1987.
- 8006 Logsdon T.: Robotska revolucija. Zagreb 1987.
- 8007 Hilferding R.: Finančni kapital. Ljubljana 1980.
- 8008 Milinković S. & V. Janković & D. Tanaskovski: Uvod u rad DOS, BASIC. Beograd 1987.
- 8009 Hrastelj T.: Mednarodno poslovanje. Ljubljana 1987.

- 8010 Kokotec-Novak M.: Računovodsko spremljanje dnevne plačilne sposobnosti tozda. Ljubljana 1987. (Srebrna knjiga; 7)
- 8011/1 Enciklopedija Slovenije 1: A-Ca (1. natis). Ljubljana 1987.
- 8012 Slovensko javno mnenje 1987. (1. natis). Ljubljana 1987.
- 8013/1 Kosel F. & M. Jelen: Trdnost: zbirka rešenih nalog I. in II. del. 2. popravljena izdaja. Ljubljana 1987.
- 8014 Stropnik J.: Kinematika: zbirka nalog z rešitvami. predelana in razširjena izd. Ljubljana 1987.
- 8015 Kuhelj A.: Mehanika: kinematika. 2. izd. Ljubljana 1986.

Priprava Z. Strgar

IZ NAŠIH KRAJEV

TEŽAVE KRAJEVNIH SKUPNOSTI V OBČINI RAVNE

Financiranje krajevnih skupnosti in njihovih strokovnih služb je neurejeno od preoblikovanja KS in ustanovitve Komunalnega podjetja Prevalje.

Prvotno je bilo zamišljeno, da bi strokovne službe KS vodile in organizirale samo krajevno samoupravo oziroma delovanje delegatskega sistema. Kmalu se je pokazalo, da so potrebe večje in da morajo te službe delovati širše, dodatnih virov financiranja zanje pa niso našli.

Iz občinskega proračuna dobijo KS komaj 25% potrebnih sredstev, nekaj zberejo iz prispevka delovnih organizacij (0,5% osnove BOD), vendar je teh sredstev malo, ker jih plačujejo le DO, ki imajo čisti dohodek. Nekateri KS zberejo del sredstev z lastno dejavnostjo, druge, ki teh možnosti nimajo, imajo premalo denarja celo za osebne dohodke zaposlenih v strokovnih službah.

Tako se je godilo lani v KS Črna, kjer so decembra strokovni delavci stavkali, ker niso dobili plače. Ker jih je malo, je to vzbudilo prejšnjemu kot resen odziv, čeprav je po besedah tajnika KS Prevalje in hkrati predsednika sindikata strokovnih delavcev KS v ravenski občini Vlada Petriča položaj teh delavcev resnično nezavidljiv. Ne le, da so njihovi OD nizki, velikokrat celo ne vejo, ali jih bodo naslednji mesec dobili ali ne. Nimajo tudi ugodnosti kot delavci v del. organizacijah, namreč možnosti organiziranega in regresiranega letovanja.

Probleme rešujejo s pomočjo republiškega sindikata delavcev v državnih organih, vendar je še vprašanje, kako bodo uspeli.

V ravenski občini je problem poskušala rešiti posebna komisija, vendar ne z dodatnim virom financiranja, ampak z reorganizacijo strokovnih služb KS. Predlagala je, da bi imele vse KS v občini skupno računovodstvo, zmanjšalo pa naj bi se tudi število pomožnega osebja.

Če se obseg dejavnosti KS ne bo zmanjšal, je vprašanje, ali bo predlog izvedljiv — v precepu so namreč tudi delovna mesta čistilk.

V KRAJEVNI SKUPNOSTI PREVALJE JE ŽIVAHNO

Na Prevaljah živi po približni oceni kakih 7000 prebivalcev. Za razliko od nekaterih drugih krajev v občini

velja, da so ljudje bolj povezani s svojim krajem in so zanj pripravljene prispevati tudi svoj delež, kar so dokazali npr. z izglasovanjem referendumom za samoprispevek.

Čeprav so ob reorganizaciji Prevalje razdelili na dve krajevni skupnosti, Trg in Polje, sta ostali v bistvu nerazdeljeni. Samoupravni organi obeh KS delujejo povezano, odločujočo vlogo pri povezovanju pa ima strokovna služba KS, kjer deluje iniciativni tajnik Vlado Petrič in mu pomaga tajnica službe Mira Praper. Oba sta domačina in tudi sama živita s krajem in z ljudmi v njem. Tako ni čudno, da je sedež KS postal kraj, kamor hodijo ljudje s svojimi problemi, idejami in predlogi. Marsikak spor se zgladi in reši kar tam ob prvem pogovoru, tako da poravnalnega sveta sploh ni treba sklicevati. Prav tu vznikne tudi marsikatera ideja, ki jo potem v sodelovanju strokovne službe in drugih dejavnikov v kraju uresničijo.

Tako so na Prevaljah lani in letos organizirali več prireditev, ki so jih množično obiskali ne le Prevaljčani, ampak tudi ljudje iz drugih krajev občine. V mislih imamo jesenska srečanja, maškarako in številne družabne prireditve v Družbenem domu. V njem se vrstijo tudi kulturni dogodki, ki presegajo okvire Prevalj, zato je že skoraj nerazumljivo, kako da na Prevaljčane še vedno letijo očitki, češ da so si zgradili prevelik Družbeni dom. Glede na dejavnosti, ki potekajo v njem, je namreč ravno pravšnji, saj je večina prireditev dobro obiskana. Seveda pa velika dvorana ni primerna za manjše komorne prireditve, ima pa tudi pomanjkljivost — neprimeren oder za klasične gledališke predstave. Najbolj upravičeno pa na prevaljski Družbeni dom letijo očitki zato, ker je bil slabo projektiran in ker ima ravno streho, ki že vsa leta pušča in so zato stroški vzdrževanja zelo visoki.

Čeprav je KS lani s prireditvami v Družbenem domu dosegla 10 milijonov din prihodka, je to daleč premalo, da bi stavbo lahko popravili. Tudi del sredstev iz krajevnega samoprispevka, namenjen za vzdrževanje objektov družbenega standarda, primanjkljaja ne dopolni dovolj. Nujen bi bil temeljit prispevek delovnih organizacij. Vendar tajnik KS ugotavlja, da ljudje na delovnem mestu velikokrat pozabljajo, da so tudi krajan, in nimajo posluha za to, da bi njihova DO prispevala sredstva za potrebe kraja. V nekaterih DO bi

sicer radi prispevali za kraj, pa nimajo dovolj sredstev niti za lastne potrebe. V drugih pa si delijo zelo visoke OD, dalj od lastnega žepa pa ne vidijo. Prav ti ljudje imajo v tem kraju velike zahteve in apetite, ne pomislijo pa, da so tudi sami krivi, da jih ni mogoče uresničiti.

Razen upravljanja Družbenega doma ima KS Prevalje na skrbi še urejanje zelenic in parkov. Dela je prevzela lani, ker krajanji s prejšnjim izvajalcem niso bili zadovoljni. S temi deli je ustvarila precejšen prihodek. Strokovna služba KS na Prevaljah je torej našla svoje mesto v kraju in med ljudmi ter s svojo dejavnostjo razgibala celoten kraj. Skoda bi bilo, ko bi zaradi problemov, ki jih imajo delavci KS, začelo tem ljudem zmanjkovati energije.

S SAMOPRISPEVKOM PREVALJE VEDNO BOLJ UREJENE

Čeprav uresničevanje programa del, ki se plačujejo s samopriskom, vodi poseben odbor, ima tudi pri teh delih strokovna služba KS pomembno vlogo tako pri načrtovanju, kot pri vodenju in usklajevanju del.

Prvotno ni kazalo, da bi bil program teh del na Prevaljah preširoko zastavljen. Zaradi visoke inflacije in neusklajene rasti OD in stroškov gradnje cest pa bodo z zbranimi sredstvi naredili precej manj, kot so načrtovali. Po mnenju tajnika KS Prevalje bi bili morali v ravenski občini vsaj že pred petimi leti skleniti samoupravni sporazum o vzdrževanju cest, ne pa, da smo gradnjo lokalnih cest obesili na samopriskovek.

Kljub temu so na Prevaljah s sredstvi samopriskovka, oplemenitenimi še z denarjem iz drugih virov, doslej že precej naredili, kar se že odraža na zunanji podobi kraja. Ne le, da je vse več starih stavb urejenih v skladu s krajevno arhitekturo, ob njih so skrbno urejene zelenice in nasadi, vidno pa se izboljšuje tudi krajevna infrastruktura.

Lani so uredili ulično razsvetljavo Narodu in ob Perzonalih, zgradili avtobusni postajališči pri Brančurniku in Perzonalih, speljali so pločnik ob glavni cesti od Sekavčnika do TRO, pred Borovim so asfaltirali parkirišče, ugodili so mnogim pešcem, ki hodijo na Faro, in zgradili pločnik ob Brančurnikovega mostu do Krištana. Iz programa zadnjega samopriskovka so lani rekonstruirali še cesto Strojnik—Rek, medtem ko je bila cesta ob Meži še dolg iz prejšnjega programa. Z ostalimi sredstvi so Prevaljčani uredili več manjših odcepuv poti in drugih stvari, ki vse skupaj počasi le spreminjajo podobo kraja in ob večjih dosežkih, kot je gradnja prizidka osnovne šole, vlivajo ljudem samozavest in jih napolnjujejo z občutkom, da so ravnali prav, ko so se odločili vlagati v svoj kraj tudi lastna sredstva, kljub temu, da bo letos mogoče s temi sredstvi narediti manj, kot bi želeli.

V letu 1988 nameravajo na Prevaljah nadaljevati dela iz programa samopriskovka, začeta deloma že lani. Dokončno bodo rekonstruirali cesto na Faro ter zgradili avtobusno postajališče pri Krišanu. V KS Trg bodo obnovili cesto Glavarstvo—Bavh. Sredstva samopriskovka bodo zadoščala le za ureditev odvodnjavanja in tamponskega sloja. Za asfalt bodo morali dobiti druga. Asfaltirati nameravajo še cesto Lebič—Ugasle peči, ostalo, kar še predvideva program, bodo naredili, če bo denar.

Moja Potočnik

Z D R A V J E

PREVENTIVNI KABINET — PRIDOBITEV ZA ZOBNO ZDRAVSTVO

Pred nekaj leti nam je v zdravstvenem domu na Ravnah uspelo dodatno nastavitvi zobozdravniški team za potrebe delavcev železarne. To je vsekakor velika pridobitev — tako za zdravstveno ustanovo, kakor tudi za naše varovance. Delavci, ki pridejo na redni sistematski pregled v dispanzer za medicino dela, prometa in športa, opravijo istočasno tudi zobozdravniški pregled. Če se ugotovi potreba po zdravljenju, se lahko naročijo na zdravljenje pri svojem zobozdravniku.

Zal se tudi pri nas pojavljajo občasne težave zaradi bolniških odsotnosti zobozdravnikov, zato so včasih čakalne dobe za zdravljenje nekoliko daljše, vendar se trudimo, da jih za paciente čim ugodneje rešujemo.

Dr. Backovič, ki dela za delavce železarne, več kot leto dni spremlja zobozdravstveno stanje svojih varovancev. V lanskem letu je pregledal 1004 delavce in ugotovil, da ima v poprečju vsak pregledani 2,7 gnilih, 6 izpuljenih in 7 popravljenih zob, kar pomeni v poprečju 15,7 zob, ki so ali bodo potrebni nadomestila ali popravila.

Takšnega stanja ne more odpraviti v kratkem času en zobozdravniški team, ampak bi bili potrebni vsaj trije teami, ki bi šele po nekaj letih trdega in

sistematičnega dela pripeljali zobozdravstveno stanje varovancev na raven, ko bi lahko sproti zadovoljevali potrebe delavcev po zobozdravstvenih storitvah.

Ker danes vemo, da zobje gnije in se prehitro majo zaradi slabe ustne higijene, smo se odločili, da si pomagamo s preventivnim higienskim kabinetom. V njem dela usposobljena višja medicinska sestra. Posameznik ali skupina ljudi, ki so napoteni v ta kabinet, se seznanijo z bolezenskimi dogajanjem v ustni votlini (gnil zob, krvaveče dlesni, prezgodnja razmakanost zob itd.) in z metodami preprečevanja teh dogajanj. Razlaga je nazorno prikazana z diapozitivi.

S to obliko zdravstveno-vzgojnega dela želimo doseči takšno raven zdravstvene vzgojenosti, da bodo posamezniki znali, hoteli in mogli očuvati svoje zobe do največje možne mere.

Naš kabinet je trenutno še skromno opremljen. Prostor je majhen, manjka nam tudi modernih avdiovizualnih pripomočkov (npr. video kasete), s katerimi bi našo problematiko nazorneje prikazali. A to je šele začetek naše nove dejavnosti in bolje malo kot nič. Sicer pa — iz malga zraste veliko.

Dr. Jožica Ladič
s sodelavci

v stolpcu pa ima naslednjo obliko:

SATOR
AREPO
TENET
OPERA
ROTAS

Tudi drugi narodi imajo povratnike. Poljaki: Kobyla ma maly bok. Angleži pa pravijo, da se je Adam Evi v raju predstavil: Madam I'm Adam. Slovenci imamo dobro poznan palindrom: Perica reže raci rep.

Tu za pokušino predstavljamo nekaj novih:

Črv nese lesen vrč.
Gol vozim mizo v log.
O. Telovo na Novo leto?
Ej, le Popaj te tja popelje.
Če meša, ponori nežni inženir:
on opaše meč.

In za nameček še eden, po vsakdanji govorici napravljen:
Ata, kidni s sindikata!

M. G.

SLIKARSKA KOLONIJA RAVNE '87

Slikarska kolonija Ravne postaja iz leta v leto bolj zanimiva in pomembna, ne samo zaradi njenih likovnih dosežkov, temveč morda še v večji meri zaradi njene vloge pri dokumentarnem ohranjanju koroških kulturnih spomenikov, še posebej spomenikov ljudske arhitekture. Če bi zbrali vse gradivo, ki je nastalo v teh kolonijskih letih, bi dobili malodane edinstven pregled nad vsem lepim in zanimivim, kar sta preteklost in sedanost ustvarili na tem področju.

V koloniji '87 je sodelovalo osem slikarjev iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Želeli je, da bi se ta odlična oblika spoznavanja in spoprijateljavanja med umetniki iz vse Jugoslavije nadaljevala in da bi od časa do časa zopet povabili k sodelovanju tega ali onega umetnika iz tujine, še posebej iz našega slovenskega zamejstva.

Motivi iz Železarne Ravne akademске slikarke Emire Turna-

džić, po rodu iz Zagreba, so močno osebno obarvane stvaritve, brez želje po dosledno realističnem prikazu tovarniških objektov. Slikarka skuša le-tem z drobno mero fantastike odvzeti njihovo vsakdanjo, nemalokrat surovo podobo in jih na ta način počlovečiti.

Boni Čeh prenaša svoj z megličasto barvno prevleko rastoči in figuralni svet tudi v krajino. Njegove žitne kopice, ali kot jim pravijo na Koroškem »ajfelni«, na eni njegovih slik niso mrtvi predmeti, temveč se, razkrojeni v svetlobi, kažejo gledalcu kot živa bitja, ki se gibljejo na polju.

Tako kot mnogim slikarjem, članom Društva koroških likovnikov na Ravnah, pomeni tudi Feliks Fröhaufer-Sreću predstavitev ljudske stavbarske dediščine na Koroškem eno pomembnih oblik slikarskih prizadevanj. (Nadaljevanje na naslednji strani)

KULTURA

IZ KULTURNE KRONIKE

Slovenski kulturni praznik 8. februar smo ravenski železarji proslavili s predstavitvijo pesniške zbirke Mitja Šipka Oporoka in s pesmijo pevskega zbora Vres, ki je pel na predstavitvi zbirke ter med malico v vseh treh jedilnicah.

Na praznik zvečer je bila v Črni osrednja prireditev s podelitvijo Prežihovih plaket in z nastopom domačega mešanega pevskega zbora Mato ter igralca Iva Bana in harmonikarja Silvestra Mihelčiča. Slednja sta z zakroženim recitalom navdušila občinstvo in morda spodbudila katerega naših kulturnikov, da bi tudi sami začeli oblikovati proslave na podobnem način.

O POV RATNI KIH (PALINDROMIH)

Med besedne igre in uganke spadajo tudi povratniki, ki jih s tujo besedo imenujemo palindromi (grš. palin = nazaj, drómo = tečem). To so uganke, ki v njih besede ali celotni verz beremo naprej in nazaj.

Povratnik ima lahko isti pomen, če ga beremo naprej in nazaj (kajak, apokopa, model z le-dom), lahko pa dobi pri branju nazaj drug pomen (solata — Atalos, imeniten — ne ti, ne mi).

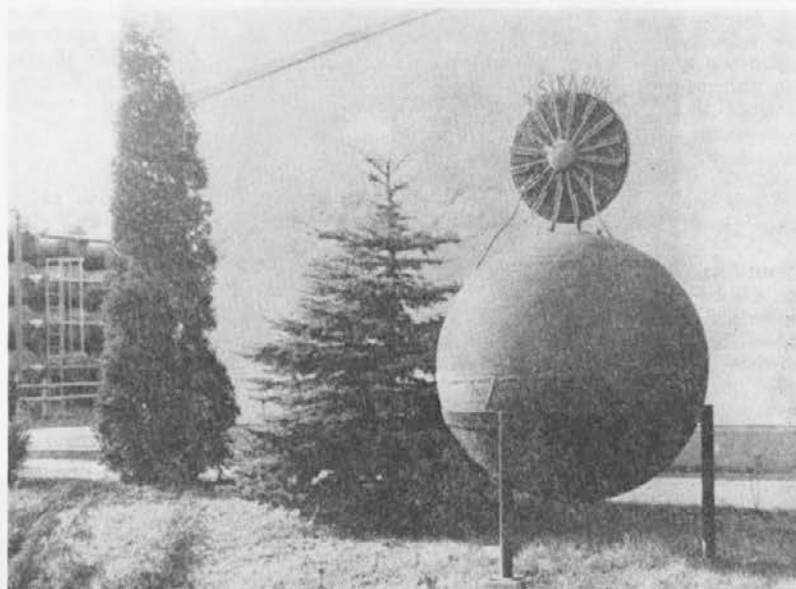
Kljub temu da je bila prireditev, ki so jo na Prevaljah pripravili v čast kulturnemu prazniku, oblikovana po načelu za vsakogar nekaj, je bila za obiskovalce zanimiva, saj so dobili pregled nad vsemi dejavnostmi kulturnih društev in sekcij v kraju.

Neuradni začetek Vorančevih dni na Ravnah je pomenila letos razstava likovnih del Brede in Bogomirja Celcerja ter Alojza Pogorevca. Odprta je bila v Likovnem salonu na Gradu od 19. do 27. februarja.

26. februarja je bila na Ravnah še pomembna kulturna slavnost. Folklorna skupina KUD Prežihov Voranc je s plesom proslavila 40-letnico delovanja.

M. P.

DOMAČA FORMA VIVA

Ko je leta 1963 nastala zdajšnja kisikarna, je železarna nehala dobivati kisik iz Ruš. Zato rezervoarjev, v katerih so ta plin vozili, kisikarji niso več rabili.

Pa se je danes spomnil eden izmed njih, da lahko rezervoarje rešijo propada, vsaj dva. Vzeli so notranje bakrene dele, na njih pa pritrdili »krožnik«, del neuporabne naprave za pridobivanje kisika iz zraka, »zanke« na njem pa naredili nove. Nastala sta spomenika, ki naj bi po besedah delavcev kisikarne predstavljala vir in distribucijo energije. Postavili so ju v park pred kisikarno vstric jedilnice ob Meži.

S to potezo so kisikarji pokazali, da so delavci, ki dajo nekaj nase in na svoje delo. Pa še svoj spoštljiv odnos do preteklosti izražajo in nenazadnje tudi smisel za kulturo prostora.

H. M.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)
Njegove, kar dokumentarno točne posnetke arhitekturne krajine mehča uporaba pastelnih barv, ki trdo stvarnost spreminjajo v mehak privid.

Ostre konture arhitektov mehča akademski slikar **Mato Gereci** iz hrvatske Garešnice s široko, vehementno potezo čopiča. Močni slapi svetlobe prinašajo v sliko zračnost in vtis nikjer zadržane globine. Slike, kot so Kašta v Sentanelu (pri Sekalu), Domačija pri Kobovcu ali Stara hiša, so vzorni primeri oblikovanja domačijske arhitekture.

Ignac Meden se na poseben intimen in abstraktno obarvan način srečuje s koroško krajino. Njegove Uklenjene tišine so prava barvna analiza pokrajinskih struktur. Medenovo slikarstvo še daleč ni čis'a abstrakcija, temelji na vtisu, ki ga slikar doživlja v stiku z določenim motivom. Zato v vrvežu barvnih lis nemalokrat razločimo posameznosti, ki nas spominjajo na konkretne danosti. Pomemben dejavnik v Medenovem slikarstvu je razpoloženje, ki se mu umetnik z vsako potezo čopiča predaja.

Težo predmetnosti zna **Stane Petrovič-Čonči** razkrojiti na podoben način kot Mato Gereci. Trdi obrisi stavb se topijo v top-

lih barvah, na videz enovite ploskve so preprežene z barvnimi otenki, ki jih v naravi vidijo samo slikarjeve oči, drobni detajli arhitekture so komaj nakazani, pa vendar dobro razločimo njihov pomen.

Drugačen način oblikovanja vidnega sveta kot ostali udeleženci kolonije uporablja **Budimir Rajkovič-Linger** iz srbskih Bošnjakov. Njegov pogled na okolje je samosvoj, vendar ne v smislu spreminjanja narave in vanjo vključenih arhitektur, temveč predvsem v smislu posebnega razpoloženja, ki ga občutimo ob gledanju njegovih del. Temna gozdnata ozadja in pogosto svetlo tonirane hiše ustvarjajo v sliki svojevrsten kontrast, ki spominja na slikarstvo naivcev, čeprav se Budimir izogiba svojevoljnim posegom tako v naravo kot v predmetni svet.

Po svojem vsebinskem vzoru je **Milan Vošank** prej ekspresionist kot realista. Vzdušje v njegovih slikah je pogosto dramatično in tako najboljše ponazarja njegovo psihično naravo. Svetlo ospredje in s težkimi nevihtnimi oblaki prekrito ozadje ustvarja v sliki neko posebno napetost, ki je posebej očitna v njegovi sliki Nevihta za Uršljo goro.

Dr. Cene Avguštin

ZLATA PREŽIHOVA PLAKETA ZA ŽELEZARNO

Na osrednji občinski prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja v Črni na Koroškem so podelili zlate, srebrne in bronaste plakete Prežihovega Voranca za uspešno delo v kulturi.

Ceprav imamo občutek, da kultura v naših krajih vse bolj zamira, pa so bili in so še posamezniki, skupine in organizacije, ki veliko dajo na kulturno dejavnost. Med njimi je tudi Železarna Ravne, ki je med prvimi delovnimi organizacijami v republiki zaposlila kulturnega animatorja in odtlej organizirano skrbi za kulturno dejavnost svojih delavcev ter spodbuja njihovo udeležbo na prireditvah, tako denarno kot organizacijsko. Vrsta kulturnih dejavnosti znotraj železarne je že tradicionalnih (dpr. vsakoletna likovna kolonija, forma viva, promenačni koncerti pihalnega orkestra, pogoste razstave likovnih del, prodaja knjig slovenskih založb v jedilnicah ipd.), letos naj bi odprli oddelke splošne izobraževalne knjižnice. Nezanemarljiva je kulturna dejavnost Železarne Ravne v okviru Slovenskih železarn, za Ravne pa največ pomeni njen prispevek za Osrednjo koroško knjižnico Dr. Franc Sušnik, za Likovni salon in Delavski muzej, ki brez nje bržkone ne bi mogli delovati.

Ob visokem priznanju gredo torej vsem v železarni, ki jim je kultura pri srcu, in se jim ne zdi škoda zanjo časa in denarja — iskrene čestitke!

M. P.

VRES V ŽELEZARNI

Moški pevski zbor Vres je ravenskim železarjem letos pomagal proslaviti slovenski kulturni praznik 8. februar. Med malico je zapel v vseh treh večjih jedilnicah železarne, nakar je nastopil v sejni dvorani na upravi, kjer je s pesmijo sodeloval na predstavitvi pesniške zbirke Mitja Šipka.

M. P.

OB ČETRTEKIH PRI TONIJU

Nekoč smo v Kotlje k Toniju hodili ob petkih. Bili smo še zelo mladi in besede »nekoč« še ni bilo v našem besednjaku. Sodiča je v pravljice; zdaj vem, da jo v življenju poznajo tudi srednja in pozna leta.

Pri Toniju nas nikoli niso metali ven, čeprav smo prihajali tja pozno zvečer, ko so povsod drugod že zapirali. V modi je bil še džuboks, za katerega smo imeli zmeraj premalo pravih kovancev, da bi se lahko naposlušali popevcic, ki so bile nepogrešljive spremljevalke našega vsakdana.

V glavnem smo stali ob šanku, ker tam ni bilo nikoli dolgčas in odhajali zadnji s tistimi, ki smo si bili na tistem ljubim, ne da bi dovolili temnemu hrepenenju pogratiti v ljubezen.

Nekateri so Toniju ostali zvesti vseskozi, kakor je pač v navadi pri moških, da vedno hodijo v ene in iste gostilne — drugi smo se tja znova vrnili, ker se tam po dolgem premoru spet nekaj dogaja. Dogaja se ob četrtekih ki jih je Milan Kamnik ime-

noval »staro za novo«. V teh večerih je mogoče za skromno vstopnino poslušati dobro staro glasbo iz šestdesetih in sedemdesetih let in vsakih štirinajst dni gosta. Poslušali smo v tej suhi dolgočasni zimi: **Draga Mlinarica, Bojana Drobeža, Dejana Uršiča, Vlada Kreslina**, se veselili z **Janijem Kovačičem** in bili nazadnje s **Tomažem Pengovom**.

Toda kdor ne prenese gostega cigaretnega dima, gostilniškega vzdušja in stare muzike, ta ob četrtekih ne hodi k Toniju.

Nam je tam lepo.

Se bodo ob tem zganili svetohlinci in filistri? Pa se naj, naj se zaletavajo v zamejenost svojih prostorov, mogoče koga vrže čez, da si ogleda življenje še s te strani.

Sedeti pri Toniju in poslušati koga, ki igra tudi zate, je tako blizu, da bi ga lahko prijel in te mora slišati, ko ga sprejemaš in se veseliš vsega, kar dobrega daje, tega ni v nobeni koncertni

Duo Kora — razveseljuje sam in z gosti

REKREACIJA IN ŠPORT

ODBOJKA

Drugi del prvenstva v odbojkar-skih ligah se je pričel 6. februarja. Igralci Fužinarja, ki so ljubiteljem odbojke na Ravnah ostali po jesenskem delu še marsikaj dolžni, saj so izgubili kar štiri tekme, so na štartu spomladanskega dela prvenstva malce popravili slab vtis. V dveh uvodnih tekmah doma so najprej premagali

Miha

dvorani. V dvoranah so vedno odri in parterji.

Pri Toniju je vse oder in parter.

Nobene evforičnosti, samo priključnost nostalgije v ljudi, ki so blizu tridesetim in najbolj onim, ki smo že stopili čez. To je v teh večerih, ki so hkrati dokaz, da se da z iznajdljivostjo in osebno zavzetostjo dajati ljudem, tudi ko ni veliko denarja in so s tem že tudi izziv ofiicelni kulturi, ki vsaj na Ravnah to zimo mirno spi.

Ni treba veliko, da se odmaknejo tesnobe in stiske zdajšnjega časa. Odmaknejo se zares, ko z Dragom Mlinarcem in Milanom Kamnikom poje vsa gostilna refrene starih Dylanovih pesmi, Karakas, Koroško faro in teden dni pred slovenskim praznikom z Janijem Kovačičem **Zdravljico** od prve do zadnje kitice kljub popitemu vinu dostojanstveno in zanosno v urah, ko se je četrtek že srečal s petkom in nihče noče misliti na to, da se je začel še en navaden dan.

Toda potem bo spet četrtek.

Z. Strgar

Brezovico s 3:1 in čez teden dni še prepričljivo enega favoritov za 1. mesto Partizan Narodni dom s 3:0. Ze smo upali, da bo točkovna bera odbojkarjev Fužinarja v drugem delu slovenske lige znatno ugodnejša, toda fantje so znova presenetili v negativnem smislu. V 14. kolu so doživeli poraz s 3:1 v Slovenski Bistrici z ekipo Granita. Morda velja še zapisati, da ima trener Urnaut na rezervni klopi premalo kakovostnih igralcev, kajti poškodovana sta Beondič in Popič. V naslednjih treh kolih so Ravenčani odigrali še tekme proti Kočevju in Triglavu doma ter proti Mislinji v gosteh.

Odbojkarice Fužinarja so ob koncu jesenskega dela prvenstva II. zvezne lige dosegli tri zmage, s tem pa je poraslo upanje za obstanek v tej konkurenci. Tudi drugi del prvenstva so dekleta pričela nad vse obetavno. V Trogirju so sicer izgubile s Kaštelom s 3:1, toda zapustile so dober vtis. Odlično igro so nato pokazale čez teden dni, ko so doma brez težav odpravile najboljšo slovensko ekipo Bled s 3:0. Točki, osvojeni proti Blejкам, bosta morda odločilni ob koncu prvenstva, saj imajo Ravenčanke sila neugoden žreb. V tretjem kolu spomladanskega dela prvenstva so izgubile v Lukavcu s Progresom s 3:1, nato pa vse do 12. marca odigrale še srečanje doma z Jedinostvom Elir ter v gosteh v Poreču in Gradačcu.

KEGLJANJE

Tudi v nadaljevanju prvenstva prve republiške lige kegljači Fužinarja niso dosegli pričakovanih izidov. Se več, po nepričakovanom porazu doma z Donitom iz Medvod so Ravenčani še enkrat razočarali pred svojimi gledalci. Za vsega 9 kegljev razlike jih je premagala ekipa Hidra iz Medvod, ki se skupaj z Ravenčani poteguje za obstanek v tej ligi.

REZULTATI: 6. kolo: Slovan — Fužinar 5102:4895 (najboljša pri Fužinarju Belaj 854 in Mlakar 849), 7. kolo: Fužinar — Hidra 5061:5070 (Mlakar in Podojsteršek po 879), 8. kolo: Fužinar — Proletarec 5078:5008 (Mlakar 860 in Golob 857) ter 9. kolo: Radenska — Fužinar 4991:4949 (Belaj 846 in Borovnik 843). Kot je razvidno iz rezultatov, je šesterka Fužinarja dosegla svojo drugo zmago v tekmi proti Proletarcu iz Zagorja. Tudi po 9. kolu so ravenški kegljači uvrščeni na zadnjem ali 8. mestu s štirimi točkami in imajo le malo možnosti, da bi se v ligi tudi

obdržali. V naslednjih treh kolih so se doma pomerili z ekipami SCT Ljubljana in Brest Cerknica, v gosteh pa proti Donitu Medvode.

V prvenstvu II. republiške lige — vzhod sta po 7. kolu v vodstvu obe ženski ekipi iz ravske občine Fužinar in Korotan, ki sta zbrali po 10 točk. Ravenčanke so doživele dva poraza in sicer v Celju in na Prevaljah, petkrat pa so zmagale.

REZULTATI: 4. kolo: Fužinar — Slovenj Gradec 2345:2136 (najboljši pri Fužinarju Harnold 414 in Merkač 411), 5. kolo: Korotan — Fužinar (Harnold 412, Gostenčnik 399), 6. kolo: Fužinar — Branik 2378:2284 (Gostenčnik 423, Harnold in Cigler po 410), 7. kolo: Sentiur — Fužinar 2288:2300 (Harnold 430, Cigler 389). Kegljavke Fužinarja so v zadnjih treh kolih gostile ekipo EMO II. in Korotan ter nastopile še v Slovenj Gradcu. Prvenstvo v tej ligi je bilo sklenjeno 12. marca, o končnem razpletu pa prihodnjič.

MALI NOGOMET

Mladinci tozda ETS so že drugič uspešno organizirali turnir v malem nogometu, ki je bil 20. in 21. februarja na Ravnah. Med 32 ekipami so bili najboljši nogometaši Pizzerije Skufca s Prevalj pred ekipo Krivograd iz Šmihela, tretji so bili Kremenčkovi Pameče in četrti Odpisani Prevalje. Najboljši strelec turnirja je bil Pušnik (Skufca) s 6 goli, za najboljšega vratarja pa so izbrali Matavža (Krivograd). REZULTATI: polfinale: Kremenčkovi — Krivograd 3:4, Pizzerija — Odpisani 3:1, finale za 1. mesto Pizzerija Skufca — Krivograd 2:1 in za 3. mesto Kremenčkovi — Odpisani 2:1.

Na turnirju v malem nogometu v Mežici, ki je bil v okviru letošnjega zimskega turističnega tedna, je nastopilo 23 ekip. Tudi na tem turnirju so zmagali igralci Pizzerije Skufca pred Breznim in Poleno.

SMUČARSKI TEKI

Na drugi tekmi pionirjev za pokale Žita v Ratečah, bila je koncem januarja, sta se dobro uvrstila oba smučarja tekača iz Črne. Anita Mežnar je bila 2. med mlajšimi pionirkami, Grega Lačen pa 12. med kar 75 tekmovalci.

Branko Slivnik iz Črne je nastopil v reprezentanci Slovenije na 31. Ig-manskem maršu. Med 35 tekmovalci iz vseh republik je bil Slivnik 3.,

zmagal pa je prav tako tekač iz naše republike — Darko Tarman. Čez slab mesec, t. j. 20. in 21. februarja je Slivnik znova tekkel v slovenski ekipi na memorialnem tekmovanju v Mrkopalju. Bil je odličen drugi za zmagovalcem Tarmanom, s svojim tekmo pa je pripomogel tudi k zmagi Slovenije v štafeti.

V Bistri pri Crni je bilo 30. in 31. januarja pionirsko prvenstvo Slovenije v smučarskih tekih. Črnjanski smučarski delavci so dvodnevne tekme kljub pomanjkanju snega dobro pripravili. Večino kolajin so pobrali tekmovalci gorenjskih klubov, velja pa poudariti, da si je naslov republiške prvakinje pritekla tudi Mežnarjeva iz Črne med ml. pionirkami. V tej kategoriji je bila Ravenčanka Nika Horjak 6. Lepa je tudi uvrstitev domačina Lačna med ml. pionirji, kjer je bil 2.

Se na kratko o nekaterih pomembnejših tekmovanjih:

— na državnem članskem prvenstvu v Ratečah se je v teku na 10 km uvrstila na 5. mesto Simona Srebot iz Črne. Državno prvenstvo je bilo uspešno tudi za Anito Mežnar, ki je osvojila med pionirkami bronasto odličje.

— Od 1. februarja dalje je bilo v avstrijskem Salfeldnu mladinsko svetovno prvenstvo v klasičnih disciplinah. Nastopila je tudi Nataša Lačen iz Črne, ki pa s svojima nastopoma ni povsem zadovoljila, saj je bila na 15 km 48., na 5 km pa šele 61.

— Državno mladinsko prvenstvo je bilo v Bohinju. V teku na 5 km sta si tekačici iz Črne pritekli, Lačnova 3. in Srebotova 5. mesto. V teku štafet 3x5 km je bila ekipa Črne 2.

SMUČARSKI SKOKI

Fužinarjevi mladi skakalci so pretekli mesec precej nastopali na raznih tekmovanjih, dosegli pa tudi nekaj spodbudnih rezultatov. Posebej se je na dveh skakalnih tekmah izkazal Erih Pečnik, ki tudi sicer vse bolj prodira med najboljše slovenske smučarje skakalce. Na državnem prvenstvu v Planici je Pečnik, ki je še pionir, osvojil odlično 3. mesto med mlajšimi mladinci. Na 70-metrski skakalnici je skočil 60,5 in 62,5 metra. Slabše sta bila uvrščena dva fužinarjeva tekmovalca — Švab je bil 18., J. Zagernik pa 24.

Tudi nastop v Mislinji na 65-metrski skakalnici je bil za Pečnika izjemno uspešen. Med 42 starejšimi pionirji, ki so tekmovali za pokal coctke, je mladi Ravenčan prepričljivo zmagal. Tako je Pečnik prvič osvojil dragoceno trofejo za svoj klub z odličnim skokoma 62,5 in

Naše miške

Beli les

61,5 metra. Kristijan Švab je na tej tekmi osvojil 15. mesto.

Poglejmo še nekatere uvrstitve skakalcev Fužinarja na tekmovanjih po Sloveniji:

— Paški Kozjak, regijska tekma za cicibane. Med mlajšimi cicibani je bil Aleš Stočko 1., Iztok Verdinek pa 11. Med starejšimi cicibani sta se uvrstila, na 5. mesto A. Zagernik in na 9. Krivograd.

— Dolič, skoki za pokal krajevne skupnosti. Med st. pionirji 1. mesto Pečnik ... 5. Švab, 9. J. Zagernik, 10. Štebih. Med ml. pionirji 10. A. Zagernik, 14. Videršnik. Pionirji B — 12. Polanc.

— Mislinja, republiško prvenstvo mlajših mladincev na 65-metrski skakalni, 4. mesto Pečnik.

— Planica, tekmovanje pionirjev B za pokal cockte. Med 83 tekmovalci lep uspeh Andreja Zagernika, ki je bil 4., Aljoša Krivograd pa 10.

ALPSKO SMUČANJE

Katjuša Pušnik iz Črne je v preteklih dveh mesecih pokazala odlično formo na nekaterih tekmah svetovnega pokala in tudi na tekmovanjih FIS. Kljub temu se ji ni uspelo uvrstiti v našo reprezentanco za OI v Calgaryju. Po izvrstnem nastopu v Leogangu v Avstriji je bila Katjuša brzkone zadovoljna tudi z nastopom v slalomu v Badgasteinu. Osvojila je 33. mesto v prvi vožnji in žal le za 3 stotinke sekunde zgrešila v finalno vožnjo. Tudi na tekmi svetovnega pokala za zlato lisico, na strminah Vitranca je Pušnikova solidno izpeljala obe vožnji slaloma in bila na koncu uvrščena na 16. mesto. Prvega dne tekmovanja v veleslalomu je bila 41. Sicer pa poglejmo, kako so se uvrščali tekmovalci koroških klubov na nekaterih tekmovanjih.

Mlajši pionirji so se v začetku februarja pomerili na Krvavcu v superveleslalomu za pokal cockte. Od Korošcev je bil najbolje uvrščen Mežičan Primož Pustoslemšek na 9. mesto, 13. je bil Veselko, 20. Zagernik.

Pred odhodom naših najboljših alpincev v Kanado so v Kranjski Gori izvedli še člansko državno prvenstvo. Nastopilo je tudi 13 smučarjev in smučark s Koroške, uvrstili pa so se na naslednja mesta: veleslalom: 6. Čuješ, 10. D. Žagar, 22. B. Žagar ter 3. Pušnikova, 16. Skrinjarjeva in 18. Napotnikova. Še slalom — 6. Čuješ, 7. D. Žagar in 10. B. Žagar, med dekleti pa izjemno dobra Napotnikova iz Mežice, ki je bila 8. Ostali tekmovalci iz Fužinarja so se na letošnjem prvenstvu uvrstili slabše, ali pa so morali odstopiti, kar se je primerilo tudi Pavliju Čebulju.

15. in 16. februarja je bilo na Sorški planini veliko tradicionalno

mednarodno tekmovanje za pokal Loke, na katerem so pionirji iz Fužinarja v preteklih letih že dosegali lepe uspehe. Tokrat sta nastopila v veleslalomu med mlajšimi pionirji Igor Zagernik, bil je 14. in Primož Pustoslemšek, ki je osvojil 20. mesto. Oba omenjena smučarja sta sodelovala tudi na tekmovanju v Rički (ČSSR). Zagernik je bil v prvem veleslalomu 8., v drugem pa 9., medtem ko je Pustoslemšek osvojil 4. oz. 17. mesto.

Od 19.—21. februarja je bilo v Kranjski Gori državno mladinsko prvenstvo, kjer so nastopili tudi avstrijski smučarji in so tekme štele za točke FIS. Startala je tudi kompletna ekipa Fužinarja, uvrstitve pa so naslednje: super VS — ml. mladinci 3. Branko Žagar, st. mladinke 3. Pušnikova. Veleslalom — st. mladinci 3. Kostanjevec, ml. mladinci 5. Branko Žagar, st. mladinke 1. Pušnikova, ki je bila tudi absolutna zmagovalka FIS veleslaloma. Slalom — st. mladinci 3. Kostanjevec, ml. mladinci 3. Pepevnik. V slalomski FIS tekmi so se uvrstili na 3. mesto Čuješ, 5. Čebulj, 6. D. Žagar in 12. Kostanjevec. Vsi štiri smučarji Fužinarja so si s tem pridobili pravico nastopa na tekmovanjih za evropski pokal, na tekmah, ki so bile na Rogli in na Golteh.

PLAVANJE

Četrta tekma pionirjev za prvenstvo severovzhodne regije je bila v Celju. Med pionirji A so se zlasti odlikovali: Miha Hribernik — 1. na 100 m hrbtno med letniki 1977 in 3. na 1500 m kravl. Eva Breznikar — 1. na 100 m hrbtno in 3. na 800 m kravl. Saša Kovač — 3. na 100 m hrbtno. Tina Levlar — 4. na 100 m hrbtno in Andrej Erjavec — 6. na 100 m hrbtno. Zmagala je tudi štafeta Fužinarja v disciplini 4x100 m mešano. Med pionirji B je bil najboljši Grega Paternoster, ki je bil prvi na 500 m hrbtno.

V celjskem bazenu Golovec je bilo od 19. do 21. februarja republiško plavalno prvenstvo v članskih in pionirskih kategorijah. Nastopilo je tudi 6 fužinarjevih plavalcev, toda le Aleksander Ambrož in Matija Medvešek sta dosegla vidnejše uvrstitve pri članih. Ambrož je bil dvakrat drugi, na 100 m hrbtno je plaval pod minuto (59,97), na 200 m hrbtno pa 2:07,50. Obakrat ga je premagal Ljubljčan Novak, na 100 m delfin pa je osvojil Ambrož bronasto kolajno. Medvešek je dosegel med člani dve peti in eno četrto mesto, sicer pa je zmagal med st. pionirji na 100 in 200 m prsno. Ostali pionirji Fužinarja so se zvrstili takole: Aljoša Mlinar 4. na 200 m prsno

in 6. na 100 m prsno, Aleš Fink — 6. na 100 in 4. na 200 m hrbtno, seveda, pri st. pionirjih, kjer sta imela po dva dobra nastopa tudi Zeljko Radilovič in Rok Dolinšek.

Ivo Mlakar

KARATE

Od 23. do 30. 1. 1988 je bil v Kruševcu zimski zvezni karate seminar. Sestavljen je bil iz tekmovalnega, trenerskega in pionirskega dela. Vsak dan je bilo 4 ure treninga in dve uri predavanj. Vseh udeležencev je bilo prek 250 iz vse države in iz Madžarske.

Predavanja so bila z naslednjih področij:

— metode priprav pionirjev za tekmovanja in načini treningov zanje

— prednosti IAKF (International Amateur Karate Federation) in WUKO (World United Karate Organization) prvenstev

— gledanje video filmov s svetovnega prvenstva v Sidneyu 1986

— WUKO; finalni boji in izvajanje kat

— metode učenja kat (šolskih in mojstrskih). Na koncu seminarja je bilo tekmovanje v bojih in katah posamezno.

Inštruktorji so bili:

dr. Ilija Jorga, 7. dan, dr. Vladimir Jorga, 6. dan — oba začetnika jugoslovskega karateja in danes priznana strokovnjaka, Oliver Tomić, 5. dan, dolgoletni reprezentant, zdaj poklicni trener v Kruševcu, prof. Hidetaka Nishiyama, 9. dan, direktor IAKF in vodja vseh inštruktorjev shotokan karateja na svetu.

Z Raven sta se seminarja udeležila Roman Breznik, 2. dan, in Ivan Mravljak, 1. dan.

R. B.

ŠAH

V hitropoteznem prvenstvu za pokal Fužinar '88 so bili odigrani prvi štiri turnirji. Na prvem turnirju 11. januarja je zmagal Branko Planinšek s 14 točkami pred Markom Vrečičem 11,5, Marjanom Senico, Francem Juričanom in Andrejem Erjavcem, vsi 10 in pol točke.

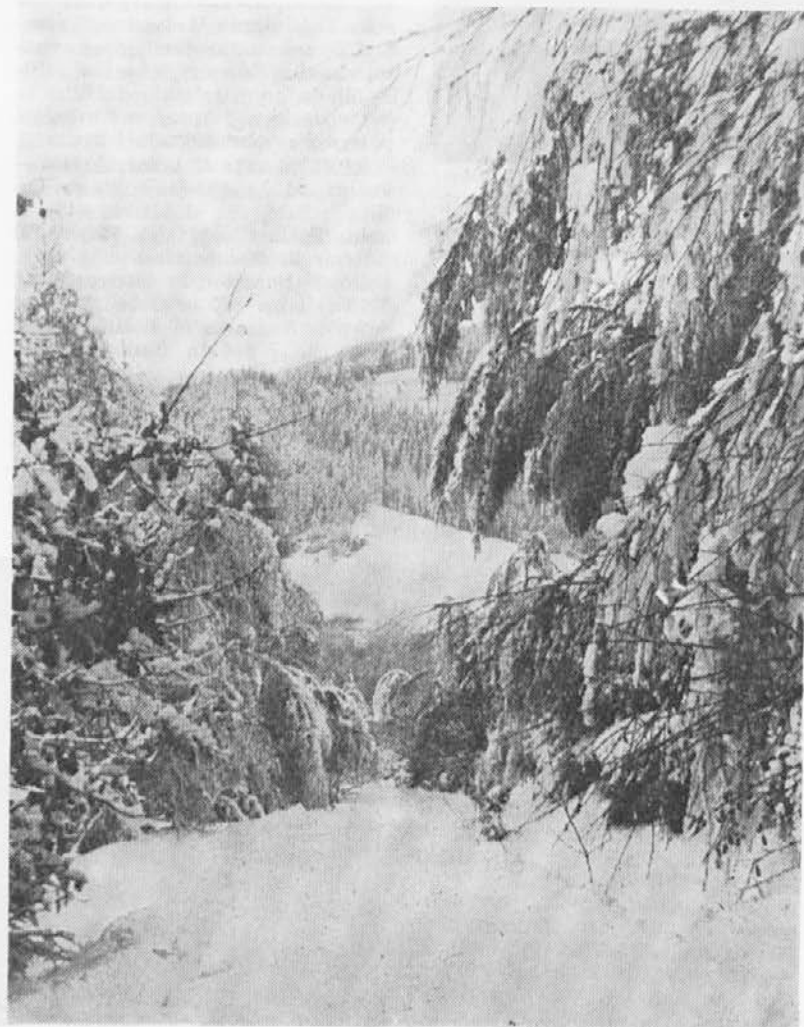
25. januarja se je zbralo 16 igralcev. Prvo mesto je osvojil Danilo Peruš z 12,5 točke, drugo Vrečič 12 in tretje Planinšek 11,5. Sledili so Franc Rotovnik 10,5, Mirko Hrovatič 10 in Marjan Uršič 9,5 točke.

8. februarja je bil na vrsti tretji letošnji turnir. V konkurenci 17 igralcev je bil najuspešnejši Peruš s 15 osvojenimi točkami, na nadaljnjih mestih pa so se razvrstili Herbert Komarica 12, Vrečič 11, Planinšek 11 ter Hrovatič 10 točk.

Kar 18 igralcev je merilo moči na hitropoteznem turnirju 22. februarja. Spet je zmagal Peruš s 16 točkami pred Vrečičem 13, Hrovatičem in Erjavcem — oba 12,5 in Planinškom 12 točk.

Šahovski klub Dravograd je 13. februarja organiziral 4. spominski turnir Rajka Poberžnika, dolgoletnega predsednika koroške šahovske zveze in pomembnega organizatorja kraljevske igre na našem koncu. Hitropoteznega tekmovanja se je udeležilo tudi nekaj fužinarjevih igralcev. V odstotnosti nekaj igralcev prve koroške selekcije je med 22 šahisti zmagal Marko Vrečič iz Fužinarja z 18 točkami, pred Slovenjgradčanom Šmonom s 17,5 ter domačinom Janezom Poberžnikom s 16,5 točke. Od fužinarjevih igralcev se je dobro odrezal še Komarica s 5. mestom.

M. V.

Pot v dolino

Kadrovska gibanja

od 21. 1. do 20. 2. 1988

V februarju ni bilo bistvenih sprememb v kadrovskih gibanjih, saj je bilo 20. 2. 1988 v železarni 6966 zap-slenih, kar je le en delavec manj v primerjavi s preteklim mesecem.

Pričakujemo pa, da bo stanje prihodnji mesec drugačno zaradi precejšnjega števila upokojitev, poteka delovnega razmerja nekaterih pripravnikov ter odhoda oziroma vrni-ev delavcev iz JLA.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Domadenik Venčeslav, Naglič Darko, talilca — iz JLA.

JEKLOLIVARNA — Kotnik Branko, kalilec, Porič Esmer, NK delavec — iz JLA; Stojanović Milorad, NK delavec — iz tozda

HORST DVORNIK

Rodil se je 6. 12. 1945 v Celovcu. Svoja mlada leta je preživel s starši v Mežici, od koder se je vozil na Ravne, kjer se je učil za ključavničarja na takratni metalurški industrijski šoli.

Ustvaril si je družino in se preselil na Ravne, vendar zaradi svojega velikega duha zaradi želje po ustvarjanju nečesa velikega in boljšega je s pomočjo svoje žene in hčerke pred tremi leti dogradil hišo v Kotljah, kjer je nazadnje tudi živel s svojimi najdražjimi.

Ves ta čas, kot že leta nazaj, je bil aktiven pevec v različnih pevskih društvih, nazadnje pa je pel v novo ustanovljenem mešanem pevskem zboru v Kotljah. Bil je tudi velik ljubitelj planin, kamor je zahajal s svojimi prijatelji, nedvomno pa mu je najbolj ostalo v spominu in na kar je bil posebno ponosen, čas, ko je pomagal soustvarjati Titovo štafeto.

Dragi Horst, poznali smo te kot vedno nasmejanega, polnega humorja in pridnega delavca, vedno pripravljenega pomagati sodelavcem, zato še toliko teže razumemo, da te ni več med nami.

Sklonjenih glav stojimo pred tvojim preranim grobom, hvaležni za vse, kar si storil. Obljubljamo ti, da te ne bomo pozabili in boš ostal v naših srcih kot svetel lik.

Vsem tvojim izražamo globoko sožalje, posebno pa tvoji ženi, hčerki, materi in bratu.

Lahka naj ti bo koroška zemlja!

Valjarna: Tešić Slobodan, NK delavec — iz tozda Vzmetarna; Vidovič Mira, NK delavka — iz tozda Družbeni standard; Merkač Renata, ekonomski tehnik — iz delovne skupnosti KSZ.

KALILNICA — Pranjič Stefan, kalilec — iz JLA.

STROJI IN DELI — Ramšak Si vo, dipl. inž. strojništva — pripravnik iz šole.

SGV — Krivec Jože, Slekovec Niko, Repas Franjo, ključavničarji, Rotovnik Robert, Sterkuš Dragoslav, mehanika obdelov. strojev — vsi iz tozda TSD; Snajder Karolina, prodajalka — iz delovne skupnosti KSZ; Praper Ferdinand, NK delavec — iz tozda Jeklarna.

KOVINARSTVO — Robnik Ana, ekonomski tehnik — iz druge DO.

RPT — Štern Anton, strojni tehnik — iz JLA.

KONTROLA KAKOVOSTI — Planšak Marjan, kovač — iz tozda Kovačnica.

DRUŽBENI STANDARD — Čekon Rozika, Jezernik Marjeta, pripravnički ekonomska tehnika — iz Delovne skupnosti za računovodstvo.

GOSPODARJENJE — Jeseničnik Barbara, dipl. ekonomistka — pripravnica — iz šole.

KSZ — Petrovič Andreja, učiteljica tel. vzgoje — iz tozda Orodjarna, Debeljak Tomo, kalupar — iz tozda Jeklolivarna.

MONTER — Gruber Zdenko, ključavničar, Stachel Alojz, NK delavec — iz JLA.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Grošič Hilmija, žerjavovodja — samovoljno; Praper Ferdinand, ponovčar — v TOZD SGV.

JEKLOLIVARNA — Rotovnik Branko, izdelovalec mask — sporazumno; Korat Anica, priprava peska — invalidsko upokojena; Dvornik Horst, kov. modelar — umrl; Debeljak Tomo, izdelovalec mask — v delovno skupnost KSZ.

VALJARNA — Stojanović Milorad, brusilec na rafami — v TOZD Jeklolivarna.

KOVAČNICA — Planšak Marjan, kovač — v TOZD Kontrola kakovosti.

JEKLOVLEK — Helbl Antonija, brusilka — invalidsko upokojena.

TEŽKI STROJNI DELI — Krivec Jože, Rotovnik Robert, Slekovec Niko, Sterkuš Dragoslav, Repas Franjo, vsi monterji — v TOZD SGV; Bunderla Boris, rezkalec — sporazumno.

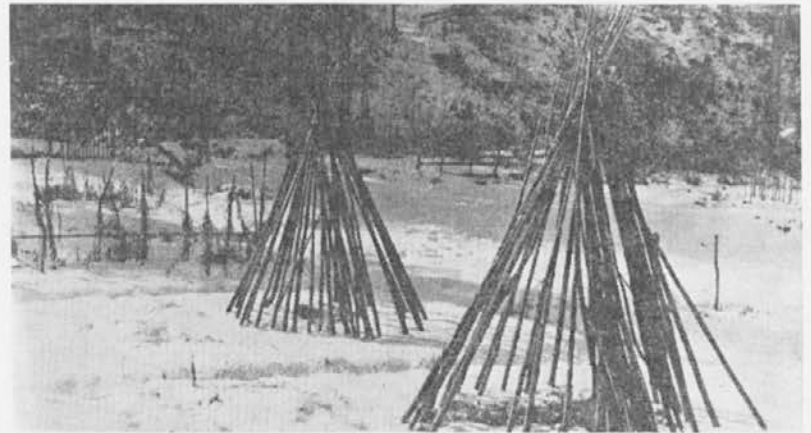
ORODJARNA — Petrovič Andreja, razmnožev. delovne dokumentacije — v delovno skupnost KSZ.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Franc Alojzija, orodna brusilka — invalidsko upokojena.

VZMETARNA — Tešić Slobodan, NK delavec — v TOZD Jeklolivarna.

ENERGIJA — Kresnik Stefan, strojnik vodnih naprav — sporazumno; Rodošek Otmar, delovodja TPV — starostno upokojen.

VRTIČKARJI — POZABILI?

Vsak, kdor preživlja svoje proste urice tudi na svoji ali najeti krpi zemlje, bo vneto zatrdil, da mu vrtiček zelo veliko pomeni.

Zato je še toliko bolj čudno, da jih jeseni, ko poberejo pridelke, toliko pozabi pospraviti količke in rante ter jih zložiti vkraj. S tem pokažejo svojo malomarnost, številnim mladim nadobudnežem pa onemogočijo, da bi prostor (posnetek je s polja med OŠ Prežihov Voranc in Poseko) uporabili za svoje zimsko veselje, za kar je bil, preden so bili tu vrtovi, naravnost idealen.

M. P.

SGV — Hace Franc, tesar — sporazumno.

TRO — Čepelnik Adolf, vodja skladišča — starostno upokojen.

DRUŽBENI STANDARD — Domajnko Martin, natakak — potek delovnega razmerja za določen čas; Vidovič Mira, čistilka — v TOZD Jeklolivarna.

RAČUNOVODSTVO — Jezernik Marjeta, Čekon Rozika, pripravnički — v TOZD Družbeni standard.

KSZ — Merkač Renata, statistik — v TOZD Jeklolivarna; Snajder Karolina, kurirka — v TOZD SGV.

Kadrovska služba

ZAHVALE

Ob smrti dragega moža, očeta in dedka

Martina Jeharta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih. Posebna zahvala vsem sosedom in zancem, Pihalnemu orkestru ravenskih železarjev in Društvu upokojencev Vuzenica za izrečene tolažilne besede.

Hvala gospodu župniku za opravljeni obred in tolažilne besede ter vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob težki izgubi dragega moža in očeta ter dedka

Andreja Pliberška

s Prevalj se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so darovali vence ter izrekli pisno in ustno sožalje. Hvala tudi tozdu Industrijski noži za darovani venec ter tov. Avgustu Strelju za poslovilne besede ob grobu. Prav tako hvala g. župniku za opravljeni pogrebni obred ter pevcem Društva upokojencev Prevalje.

Zalujoči: žena Kristina, sin Peter in hčerka Majda z družinama

Ob nenačni, prezgodnji smrti našega dragega očeta, sina in brata

Antona Štehnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste mu izkazali zadnjo čast in ga

v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala govorniku Ajnžku, moškemu pevskemu zboru, Pihalnemu orkestru ravenskih železarjev in g. župniku za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje, nam izrazili sožalje in nam pomagali v težkih trenutkih.

Zalujoči vsi njegovi

Ob izgubi dragega očeta

Maksa Filipa

se zahvaljujem vsem, ki ste pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala sosedom, pihalnemu orkestru, pevcem ter župniku za opravljeni obred.

Hčerka Marija z možem

Sodelavcem tozda Kalilnica se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in plaketu ob odhodu v pokoj.

Marija Cehner

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem članom poklicne gasilsko-reševalne enote in delavcem splošnih služb za res lepo darilo, vodji splošnih služb pa za tople besede ob slovesu iz železarne. Vsem želim še veliko uspeha pri delu, bivšim sodelavcem pa uspešno varovanje pred požari.

Vlado Vališer st.

Medobčinska gospodarska zbornica za Koroško Dravograd

razpisuje

NATEČAJ ZA TURISTIČNE SPOMINKE KOROŠKE KRAJINE

I.

Namen natečaja je spodbuditi čim širši krog občanov za oblikovanje in izdelavo izdelkov domače in umetne obrti, ki bodo služili kot turistični spominki.

II.

Natečaja se lahko udeležijo oblikovalci in izdelovalci izdelkov domače in umetne obrti in drugi zainteresenti.

III.

Za natečaj pridejo v poštev:

- vsi izdelki domače ali umetne obrti, ki jih je možno uporabiti kot turistični spominek Koroške regije;
- vsi idejni osnutki za izdelke domače in umetne obrti, ki jih je možno uporabiti za izdelavo turističnih spominkov naše krajine.

IV.

Strokovna komisija za presojo izdelkov domače in umetne obrti pri Zvezi obrtnih združenj Slovenije bo vse idejne osnutke in izdelke, ki bodo v roku prispeli na natečaj, ocenila po naslednjih kriterijih:

1. Tradicionalno in sodobno oblikovanje
 2. Izvirnost glede na tradicijo Koroške krajine in ideje sodobnega oblikovanja
 3. Uporabna in oblikovna vrednost
 4. Kvaliteta izdelka po načinu izdelave — ročno oziroma strojno
 5. Skladnost izdelkov — barve, materiala in oblike
 6. Vrednotenje izdelka kot prispevek k splošni kulturi — kulturna vrednost
 7. Ekonomska vrednost izdelka (ekonomski pomen) za turizem
 8. Estetsko-vzgojna vrednost izdelka za uporabnike in izvajalce.
- Upoštevanje navedene kriterije mora biti izdelek tak, da ga bo tehnološko možno izdelati in ga bo glede na oblikovno estetsko vrednost mogoče oceniti kot ustrezeni tržni artikel, zanimiv za turizem.

Po tem natečaju bodo podeljene naslednje nagrade:

- I. nagrada 500.000 din
- II. nagrada 300.000 din
- III. nagrada 200.000 din

Udeleženci natečaja morajo dovoliti interesentom odkup idejnih osnutkov oz. izdelkov domače in umetne obrti, s katerimi sodelujejo na natečaju in ki jih bo strokovna komisija ocenila, da ustrezajo osnovnim kriterijem in pogojem razpisa, kolikor oblikovalci izdelkov sami ne bi bili zainteresirani za nadaljnjo serijsko proizvodnjo le-teh.

V.

Ocenjevanje prototipnih izdelkov za nagrado in odkup po tem natečaju opravi strokovna komisija za presojo izdelkov domače in umetne obrti pri Zvezi obrtnih združenj Slovenije v skladu s pravilnikom za delo te komisije.

VI.

Natečaj traja do 30. aprila 1988

VII.

Udeleženci natečaja morajo idejne osnutke izdelkov oz. izdelke predložiti najkasneje do 30. 4. 1988 na naslov:
Medobčinska gospodarska zbornica za Koroško Dravograd, Mariborska 64.

VIII.

Rezultati natečaja bodo objavljeni v istih glasilih kot razpis natečaja.

Izdaja delavski svet Zelenarje kot mesečnik v nakladi 6500 izvodov. Uredniški odbor: Milan Božinovski, Alojz Janežič, Silvo Jaš, Marjan Kolar, Brane Zerdoner.

Uredništvo: glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar, novinarki Helena Merkač in Mojca Potočnik, tajnica Jelka Jamšek. Tel.: 861 131, int. 6304 in 6753

Tiska: ČGP Večer, Maribor.

Glasilo je po 7. točki 1. odst. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72), in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so prispevali: H. Merkač, M. Potočnik, P. Vujovič in kadrovska služba.

LJUDSKA MODROST

Začetek vsakega dela bodi predudarek, pred vsakim dejanjem naj bo posvetovanje.

Kdor je zdoma, ima eno misel, kdor je doma, jih ima sto.

Pomisli, preden rečeš: tudi beseda človeka ubije.

Med pravico in krivico ni srede.

Drži se novega pota in starega prijatelja.

Kjer je mnogo besedi, je mnogo laži.

Hotuljski karneval '88

NAPARANI PUST IN NE-ŽALOSTNA VDOVA

Vse več nas vzdihuje nad sedanjimi težkimi časi. Nekateri med nami pravijo: kaj bi kar naprej jokali, raje se nasmejmo!

Malo zato, malo pa zaradi tega, da »stara navada dol ne pride«, so v Pnevmatičnih strojih letos že šestnajstič naparali in pokopali pusta. Vse naredijo tako, kakor da je zares, celo pogrebni sprevod ob popoldanski malici na pepelnico sredo, le mrlič ni pravi. Zato pa je toliko več smeha in dobre volje, ki jo »zadeva« povzročča tako pri številnih obiskovalcih, delegacijah z venci iz drugih tozdov, kot pri maskirani žalostni vdovi. Ker večina dejavnosti v zvezi s tem poteka v času malice, vodstvo Pnevmatičnih strojev tozdovski pustni običaj tolerira.

M. P.